

ISO İKİNCİ 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU AÇIKLANDI 'HER ŞEYE RAĞMEN ÜRETİME DEVAM'

ISO İkinci 500'de kriter olan üretimden satışlar, 2024'te 1 trilyon 393 milyar lira iken 2025'te yüzde 25.7 artarak 1 trilyon 750 milyar liraya yükseldi. Reel olarak ise üretimden satışlarda binde 2 ile sınırlı bir artış kaydedildiği görüldü. İkinci 500 listesinin tepesinde 5.3 milyar TL ile Teksan Jeneratör yer aldı. ISO Başkanı Bahçivan, finansman giderlerine dikkat çekerek, "Tüm bu olumsuzluklara rağmen, sanayi kuruluşlarımız üretim çarklarını durdurmamış, yatırım arzusunu korumuş ve Türkiye ekonomisinin omurgası olmayı sürdürmüştür" dedi.

EKONOMİ SERVİSİ

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO), haziran ayında açıkladığı 2025 yılı Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (ISO 500)' araştırmasının ardından, nispeten daha küçük ve orta ölçekli kuruluşları kapsayan "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (ISO İkinci 500)" araştırmasının sonuçlarını paylaştı. Rapora göre İkinci 500 büyük listesinde yer alan sanayi kuruluşlarının da 2025 yılındaki en önemli başlığı, "finansman maliyetleri" oldu. Rapor, firmaların ihracat ve Ar-Ge karnelerini de ortaya koydu.

ÜRETİMDEN SATIŞLAR SİNİRLİ ARTTI

ISO İkinci 500'ün sıralama kriteri olan üretimden satışlar, 2024 yılında 1 trilyon 393 milyar lira iken 2025'te yüzde 25.7 artışla 1 trilyon 750 milyar liraya yükseldi. Söz konusu artış, 2020 sonrasında en düşük oran olarak dikkat çekti. Buna karşılık 2025'te yüzde 25.4 olan yıllık ortalama Yurt İçi Üretici Piyasaları Endeksi (Yİ-ÜFE) ile anırdırıldığında; üretimden satışların reel olarak binde 2 ile çok sınırlı bir artış kaydettiği görüldü. Böylece 2022'de yüzde 10.4; 2023'te yüzde 5.2 ve 2024'te binde 1 olan üretimden satışlardaki reel düşüş eğilimi, ISO 500'de olduğu gibi ISO İkinci 500'de de üç yılın ardından çok ılımlı düzeyde de olsa artışa dönmüş oldu.

'ZORLU BİR DÖNEM'

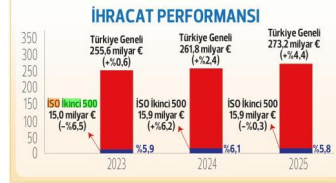
Araştırma sonuçlarını değerlendiren İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, "Sanayimizin, bütün zorluklara rağmen üretim gücünü koruyarak ülkemizin geleceğine olan inancını sürdürüyor" mesajı verirken bu listenin aynı zamanda Türk sanayisinin direncini, üretim azalını ve geleceğe dair potansiyelini de ortaya koyduğuna dikkat çekti. Bahçivan, "Bu araştırma, yarının ISO 500'üne girmeye aday şirketlerimizin bugün hangi şartlar altında yoluna devam ettiğini göstermesi bakımından son derece kıymetli. Geride bıraktığımız yıl, küresel talebin zayıfladığı, finansmana erişimin zorlaştığı, yüksek faiz ortamının üretim üzerinde ciddi baskılar oluşturduğu zorlu bir dönem oldu. Araştırmamızın sonuçları da bu gerçekliği bütün açıklığıyla ortaya koymakta. Üretimden

satışlar, üç yıllık reel gerilemenin ardından 2025'te ancak yüzde 0.2 gibi son derece sınırlı bir reel artış gösterebilmiştir" diye konuştu. Araştırmanın, tıpkı ISO 500'de de görüldüğü bugün sanayicinin en ağır yükünün, finansman maliyetleri olduğuna ortaya koyduğuna vurgulayan Bahçivan, sözlerini şöyle sürdürdü:

'SANAYİ İSTİHDAM ÜRETİR'

"Finansman giderlerinin faaliyet kârına oranının yüzde 87'ye yükselmesi, sanayicimizin kazandığını önemli bir bölümünü finansman maliyetlerine ayırmak zorunda kaldığını göstermektedir. Bu tablo, tıpkı ISO 500 sonuçlarında olduğu gibi, içinde bulunduğumuz dönemin ekonomik yükünü bir kez daha sanayi sektörümüzün omuzladığını açık biçimde ortaya koymaktadır. Tüm bu olumsuzluklara rağmen, sanayi kuruluşlarımız üretim çarklarını durdurmamış, yatırım arzusunu korumuş ve Türkiye ekonomisinin omurgası olmayı sürdürmüştür. Bu kararlılık, Türk sanayisinin en önemli gücüdür. Sanayici yalnızca mal üretmez, istihdam üretir, ihracat gerçekleştirir, teknoloji geliştirir ve ülkesinin geleceğine güven kazanır. Geçtiğimiz hafta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve ekonomi yönetiminin sanayimizin finansman ihtiyacını öncelikli gündem başlıklarına arasına almasını ve güçlü bir finansman teşvik paketi açıklamasını bu bağlamda son derece önemli ve değerli buluyoruz. Bu yaklaşımın, Türkiye'nin üretim gücüne ve sanayinin stratejik rolüne verilen önemin güçlü bir göstergesi olduğuna inanıyoruz."

Üretimden Net Satışlar (Pay, %)

	2023	2024	2025
Gıda Ürünleri Sanayii	22.2	21.4	21.7
Kimyasal Ürünler, Plastik ve Kauçuk Ürünleri Sanayii	15.8	14.8	15.1
Ana Metaller ve Makine İmalat Sanayii	12.1	12.3	13.8
Tekstil Ürünleri Sanayii	13.3	13.1	11.0
Maden, Taş ve Toprak Ürünleri Sanayii	7.7	8.3	8.8
Kara, Deniz Taşıtları ve Yan Sanayii	7.9	9.2	8.7
Elektrikli Teçhizat ve Elektronik Ürünler Sanayii	6.8	6.6	7.1
Orman, Kağıt Ürünleri, Mobilya ve Basım Sanayii	6.5	6.1	6.4
Metal Eşya Sanayii	4.6	4.2	3.9
Giyim Eşyaları Sanayii	3.0	4.0	3.6

Üretimden Satışlar (Net) (Milyar TL)

Yıl	Satışlar (Net)	Değişim (%)	Yurtiçi Üretici Enflasyonu (%) (Yıllık Ortalama)	Reel Değişim (%)
2015	75.6	5.3	5.3	0.0
2016	82.2	8.6	4.3	4.2
2017	107.6	30.9	15.8	13.1
2018	137.5	27.8	27.0	0.6
2019	157.0	14.2	17.6	-2.9
2020	191.1	21.7	12.2	8.5
2021	339.2	77.5	43.9	23.4
2022	694.8	104.8	128.5	-10.4
2023	987.9	42.2	49.9	-5.2
2024	1.393.0	41.0	41.1	-0.1
2025	1.750.4	25.7	25.4	0.2

Finansman Giderleri (Milyon TL)

	2023	2024	2025	2023 / 2022	2024 / 2023	2025 / 2024
Finansman Giderleri (Milyon TL)	65.598	95.366	138.466	103.1	45.4	45.2
Faaliyet Karı (Zararı) (Milyon TL)	145.451	117.913	159.623	44.9	-18.9	35.4
Finansman Giderleri / Faaliyet Karı (%)	45.1	80.9	86.7	-	-	-

ISO İKİNCİ 500'ÜN EN BÜYÜK 10 ŞİRKETİ

Sıralama	Şirket adı	Gecen Yıllık Sırası	İli	Üretimden Satış (Milyar TL)
1	Teksan Jeneratör	-	İstanbul	5.317
2	Norm Salihli Vida Cıvata	31	Salihli	5.307
3	Biska Tekstil	20	Gaziantep	5.305
4	Vatan Plastik	-	İstanbul	5.304
5	Sençak Gıda	92	Ordu	5.297
6	Frimepek Kimya	-	İstanbul	5.267
7	Chryso-Kat Katkı Malzemeleri	45	Kocaeli	5.260
8	Verde Yağ	-	Ege Bölgesi	5.257
9	Taçim Cimento	62	İstanbul	5.205
10	Johnson Electric	89	Ege Bölgesi	5.194

26 ŞİRKET İKİNCİ 500'E GERİLEDİ

2025 yılında 69 yeni kuruluş ISO İkinci 500 sıralamasında yer alma başarısı gösterdi. 26 kuruluş, 2024 araştırmasında ISO 500'de iken 2025'te ISO İkinci 500'e geriledi. 405 kuruluş ise son iki yılda da ISO İkinci 500 sıralamasında yer aldı.

2025'te ISO 500'ün ihracatı yüzde 8.4 artışla 104.7 milyar dolara çıkarken, ISO İkinci 500'ün ihracatı yüzde 0.3 düşüş gösterdi ve 15.9 milyar dolarda kaldı. ISO İkinci 500'ün Türkiye sanayi ihracatı içindeki payı 2025 yılında 0.3 puan azalarak yüzde 6'ya geriledi.

ISO 500'e benzer şekilde ISO İkinci 500'de de sanayi kuruluşlarının kârları, 2024 yılında sert düşüşlerin ardından 2025'te güçlü nominal artışlar kaydetti. Ancak bu iyileşmede, 2024 yılı kârlılık büyüklüklerinin oldukça düşük seviyelerde gerçekleşmesinin yarattığı baz etkisi belirleyici oldu. 2024'ten 2025'e ISO İkinci 500'ün faaliyet kârı yüzde 35.4 oranında artarak 118 milyar liradan 160 milyar liraya yükseldi. Buna paralel olarak faaliyet kârlılığı oranı da yüzde 7.3'ten yüzde 7.7'ye çıktı.

ISO İkinci 500'ün vergi öncesi kâr ve zarar toplamı yüzde 34 artışla 34 milyar liradan 46 milyar liraya çıktı. Vergi öncesi dönem kârlılığı yüzde 2.1'den yüzde 2.2'ye sınırlı bir artış gösterdi. Faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr / zarar toplamı ise yüzde 28.8'lik artışla 205 milyar liradan 264 milyar liraya yükseldi. Buna karşılık FAV/ÖK kârlılığı oranı 0.1 puan artışla yüzde 12.7'den yüzde 12.8'e yatay seyretti. ISO İkinci 500'de vergi öncesi dönem kâr / zarar büyüklüğüne göre; 2024'te 159 ile rekor

seviyesine ulaşan zarar eden kuruluş sayısı, 2025'te ılımlı bir düşüşle 155'e geriledi. ISO İkinci 500'ün finansman giderleri yüzde 45.2 oranında artarak 138 milyar TL'ye yükseldi. Aynı yılda faaliyet kârı ise yüzde 35.4 artışla 160 milyar TL'ye yaklaştı. Böylece finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı 5.8 puan daha artarak yüzde 86.7'ye yükseldi.

İkinci 500'de satışlar 5 yılın en düşüğünde

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025" araştırmasına göre, en büyük ikinci 500 sanayi kuruluşunun üretimden satışları 2025'te yüzde 25.7 artışla 1 trilyon 750 milyar liraya yükseldi. Söz konusu artış 2020 sonrasındaki en düşük oran oldu. Geçen yıl İSO İkinci 500'de ilk sırayı 5 milyar 317 milyon liralık üretimden satışla Teksan Jeneratör alırken, onu 5 milyar 308 milyon lirayla Norm Salihli Vida ve Cıvata, 5 milyar 306 milyon lirayla Biska Tekstil izledi. İSO İkinci 500'ün finansman giderleri yüzde 45.2 artarak 138 milyar liraya ulaşırken, faaliyet kârı yüzde 35.4 yükselişte 160 milyar liraya çıktı. İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, "Finansman giderlerinin faaliyet kârına oranının yüzde 87'ye yükselmesi, sanayimizin kazandığının önemli bir bölümünü finansman maliyetlerine ayırmak zorunda kaldığını göstermektedir" dedi.

Yatırıma ayrılabilir 138 milyar lira finansmana gitti

SANAYİCİ BORCA FAİZE ÇALIŞTI

Türkiye'nin ikinci 500 büyük sanayi kuruluşunun 2025 kârı, 160 milyar lira oldu. **Sanayici** kârının yüzde 86.7'sini faiz giderine harcadı. Toplam borçlar ise 1.3 trilyon liraya ulaştı

İstihdam yüzde 2.2 düşüşle 285 bin kişiye indi. Zarar eden kuruluş sayısı 155'e geriledi.

'Güçlü sanayi yapısı şart'

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, finansman maliyeti yüküne dikkat çekerek, "Finansman giderinin faaliyet kârına oranının yüzde 87'ye yükselmesi, **sanayicimizin** kazandığının önemli bir bölümünü finansman maliyetlerine ayırmak zorunda kaldığını gösteriyor. Bu tablo, dönemin ekonomik yükünü bir kez daha **sanayi** sektörümüzün omuzladığını ortaya koyuyor" dedi. Bahçivan, sürdürülebilir büyümenin, enflasyonla kalıcı mücadele, toplumsal refahın yükselmesi ve güçlü bir **sanayi** yapısıyla mümkün olacağını aktardı.

Hülya Keskin ORUÇOĞLU

ÇALIŞANLAR açısından gelirdeki erimenin etkisini artırdığı 2025, **sanayici** için de yüksek faiz ve finansman sorunun gündemden düşmediği bir yıl oldu. **İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO)**, **Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** araştırması da bu sorunu yeniden gözler önüne serdi. Orta büyüklükteki firmaların ağırlıkta olduğu araştırmaya göre, **sanayici** kârının yüzde 86.7'si finansman giderine ayırdı. Borçlar, yüzde 50.2 arttı.

ISO İkinci 500'ün üretimden satışları, 2025'te yüzde 25.7 artışla 1 trilyon 750 milyar lira oldu. 2025'te yüzde 25.4 olan yıllık ortalama Yurt İçi Üretici Fiyatları Endeksi ile arındırıldığında üretimden satışlar reel olarak binde 2 arttı.

Sanayicinin faaliyet kârı, 2025'te yüzde 35.4'lük artışla 160 milyar lira oldu. Yüzde 7.7'de kalan faaliyet kârlılığı oranı da son 10 yılın ortalaması yüzde olan 10.9'a yaklaşmadı. Şirketlerin vergi öncesi

kâr ve zarar toplamı yüzde 34'lük artışla 46 milyar lira, vergi öncesi dönem kârlılığı da yüzde 2.2 oldu. Bu oran da 2015-2024 ortalaması yüzde 6.6'nın gerisinde kaldı.

BORÇLAR KATLANDI

Şirketlerin finansman giderleri yüzde 45.2 arttı, 138 milyar liraya çıktı. Faaliyet kârı yüzde 35.4'lük yükselişle 160 milyar lira oldu. Finansman giderinin faaliyet kârına oranı, yüzde 86.7 oldu. Ayrıca net kambiyo zararı 2024'e göre 4 kat arttı ve 26 milyar liraya çıktı. Kambiyo zararı (kur farkından kaynaklı zarar) dışındaki diğer faaliyetlerden elde edilen net kâr 55 milyar lira oldu.

Borçların aktifler içindeki payı yüzde 51.8 olurken özkaynakların payı yüzde 48.2'de kaldı. Borçların özkaynaklara oranı yüzde 107.5 oldu. Toplam borçlar, yüzde 50.2'lik artışla 1 trilyon 273.7 milyar liraya çıktı. Alt kalemlere göre mali borçlardaki artış yüzde 52.1, diğer borçlarda ise yüzde 48.2 oldu.

Gıda sektörü ilk sırada

ÜRETİMDEN satışlara göre 5 milyar 317 milyon lira ile Teksan Jeneratör listede birinci sıraya yerleşti. Onu, 5 milyar 308 milyon lira ile Norm Salihli Vida ve Civata ikinci, 5 milyar 306 milyon lira ile Biska Tekstil üçüncü oldu. Listeye 2025'te 69 yeni kuruluş girdi. 26 kuruluş, 2024 araştırmasında **ISO 500**'de iken 2025'te ise **ISO İkinci 500**'e geriledi. Listedeki firmaların yüzde 62'si 4 sektörde toplandı. İlk sırada 'gıda ürünleri **sanayisi**' yer aldı. Gıdayı, 'kimyasal ürünler, plastik ve kauçuk ürünleri **sanayi**', 'ana metaller ve makine imalat **sanayi**' takip etti. Ayrıca listede şirketlerin faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr/zarar toplamının yüzde 28.8'lik artışla 264 milyar liraya çıktığı da görüldü.

SANAYİDE ÜRETİM ÇARKLARI DURMADI

EKONOMİ SERVİSİ

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, 'Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025' araştırmasına ilişkin, "İSO İkinci 500 sonuçları, bütün zorluklara rağmen üretmeye devam eden sanayicimizin ülkemize olan inancını ortaya koymaktadır." değerlendirmesinde bulundu. Bahçivan, yaptığı yazılı açıklamada, 'İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025' araştırmasının Türk sanayisinin direncini, üretim azmini ve geleceğe dair potansiyelini de ortaya koyduğunu belirterek, "Bu araştırma, yarının İSO 500'üne girmeye aday şirketlerimizin bugün hangi şartlar altında yoluna devam ettiğini göstermesi bakımından son derece kıymetlidir" ifadesini kullandı.

Yaşanan olumsuzluklara rağmen, sanayi kuruluşlarının üretim çarklarını durdurmadığını, yatırım arzusunu koruduğunu ve Türkiye ekonomisinin omurgası olmayı sürdürdüğünü vurgulayan Bahçivan, bu kararlılığın, Türk sanayisinin en önemli gücü olduğunu bildirdi.

FİNANSMAN TEŞVİK PAKETİ

Erdal Bahçivan, açıklanan sonuçların Türkiye'nin sürdürülebilir büyümesi, enflasyonla kalıcı mücadelesi, rekabet

gücünün artırılması ve toplumsal refahın yükseltilmesi açısından güçlü bir sanayi yapısının önemini bir kez daha ortaya koyduğunu belirterek, şu değerlendirmeyi yaptı: "Sanayinin yükünü artıran değil, üretimi, yatırımı, ihracatı, verimliliği ve teknolojik dönüşümü destekleyen politikalar, ülkemizin geleceği açısından stratejik bir zorunluluktur. Geçtiğimiz hafta Cumhurbaşkanımız ve ekonomi yönetiminin sanayimizin finansman ihtiyacını öncelikli gündem başlıkları arasına almasını ve güçlü bir finansman teşvik paketini açıklamasını bu bağlamda son derece önemli ve değerli buluyoruz."

İSO İKİNCİ 500 RAPORUNDA MALİYET ALARMI

100 liralık kârın 87'si finansmana gitti

İstanbul Sanayi Odasının (İSO) açıkladığı "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025" araştırması, KOBİ niteliğindeki sanayi kuruluşlarının zorlu ekonomik şartlara rağmen üretimini artırdığını ortaya koydu. Artan finansman maliyetleri ve zayıflayan iç talebe rağmen, İkinci 500'ün üretimden satışları bir önceki yıla göre nominal olarak yüzde 25,7 artışla 1 trilyon 750 milyar liraya ulaştı. Yıllık Üretici Fiyat Endeksi ile arındırıldığında satışlar reel olarak binde 2 gibi çok sınırlı bir artış gösterdi. Bu ılımlı yükseliş, son üç yıldır devam eden reel düşüş trendine son vermesi açısından kritik bir dönüm noktası oldu. Sanayicilerin faaliyet kârı yüzde 35,4 artışla 160 milyar liraya yükselirken, yüksek faiz ortamı kârlılığı baskılamayı sürdürdü. Finansman giderleri yüzde 45,2 artarak 138 milyar liraya çıkarken, faaliyet kârının yüzde 86,7'si finansman maliyetlerine gitti.

ZİRVEDE TEKSAN VAR

İSO İkinci 500'ün zirvesinde 5 milyar 317 milyon liralık üretimden satışlarıyla Teksan Jeneratör yer aldı. Teksan'ı 5 milyar 308 milyon lirayla Norm Salihli Vida ve Cıvata ile 5 milyar 306 milyon lirayla Biska Tekstil izledi. Listede ilk 10'u tamamlayan diğer firmalar ise Vatan Plastik, Şenocak Gıda, Frimpeks Kimya, Chryso-Kat Katkı Malzemeleri, Verde Yağ, Traçim Çimento ve Johnson Electric oldu. Sıralamaya girebilmek için taban eşik ise 2 milyar 220 milyon lira olarak gerçekleşti.

Araştırmada teknoloji odaklı üretimde de dikkat çekici bir gelişme yaşandı. Orta-yüksek ve yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin katma değer içindeki payı yüzde 32,1 ile rekor seviyeye ulaşırken, halka açık şirket sayısı da 43'e çıkarak bugüne kadarki en yüksek düzeye yükseldi. Listede yer alan şirketlerin toplam istihdamı yüzde 2,2 azalarak 285 bin kişiye geriledi. Buna mukabil, çalışan başına ödenen brüt maaş ve ücretler ise yüzde 40,4 artış gösterdi.

İSO İkinci 500 araştırması, sanayicinin yüksek faiz kısılcısındaki üretim azmını ortaya koydu. Kazancının yüzde 87'sini finansman giderlerine kaptıran şirketler, tüm zorluklara rağmen satışlardaki üç yıllık reel düşüş trendine son verdi. Teksan Jeneratör'ün zirvede yer aldığı listede, yüksek teknoloji ve halka açılma oranlarında ise rekor kırıldı.

İSO BAŞKANI BAHÇIVAN:

Zorluklara rağmen sanayici üretiyor

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2025 araştırmasının, şirketlerin performansının yanı sıra Türk sanayisinin dayanıklılığını ve üretim gücünü ortaya koyduğunu belirtti. Bahçivan, 2025'in küresel talebin zayıfladığı, finansmana erişimin zorlaştığı ve yüksek faiz ortamının üretim üzerinde baskı oluşturduğu zorlu bir yıl olduğunu ifade etti. Sanayicinin en büyük probleminin finansman maliyetleri

olduğuna dikkati çeken Bahçivan, finansman giderlerinin faaliyet kârına oranının yüzde 87'ye yükseldiğini, sanayicinin elde ettiği kazancın önemli bölümünü finansman giderlerine ayırmak zorunda kaldığını ifade etti. Sanayinin üretim çarklarını durdurmadığını ve yatırım iştahını koruduğunu vurgulayan Bahçivan, güçlü bir sanayi yapısının Türkiye'nin sürdürülebilir büyümesi, ihracatı ve rekabet gücü açısından kritik önemde olduğunu ifade etti.

Erdal Bahçivan

İSO İKİNCİ 500'DEN REKOR ÜRETİM GELDİ

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025" araştırmasının sonuçları açıklandı. İkinci 500'ün üretimden satışları yüzde 25.7 artışla 1 trilyon 750 milyar liraya yükseldi. Listede ilk sırayı 5 milyar 317 milyon liralık üretimden satışla Teksan Jeneratör alırken, onu 5 milyar 308 milyon lirayla Norm Salihli Vida ve Cıvata, 5 milyar 306 milyon lirayla Biska Tekstil izledi. İkinci 500'ün faaliyet kârı yüzde 35.4 artarak 160 milyar liraya yükselirken, faaliyet kârlılığı oranı yüzde 7.3'ten yüzde 7.7'ye çıktı.

İKİNCİ BÜYÜK 500 SANAYİ KURULUŞU AÇIKLANDI ÜRETİMDE GÜÇLÜ YÜKSELİŞ

ISO'nun araştırması, sanayide üretim gücünün yükselişini bir kez daha ortaya koydu. Üretimden satışlar artarken, orta-yüksek ve yüksek teknoloji yoğun sektörlerin payı ile halka açık şirket sayısı rekor kırdı.

İstanbul Sanayi Odası'nın (ISO) açıkladığı "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu - 2025" araştırması, sanayide üretimin zorlu koşullara rağmen gücünü koruduğunu ortaya koydu. ISO İkinci 500'ün üretimden satışları 2025 yılında, bir önceki seneye göre yüzde 25.7 artarak 1 trilyon 750 milyar liraya yükseldi. Böylece üretimden satışlarda son 3 yıldaki reel gerilemenin ardından yeniden artış eğilimine geçildi. Araştırmada ilk sırayı 5 milyar 317 milyon liralık üretimden satışla Teksan Jeneratör aldı.

Norm Salihli Vida ve Cıvata ikinci, Biska Tekstil ise üçüncü sırada yer aldı. İlk 10'da yer alan diğer şirketler sırasıyla Vatan Plastik, Şenocak Gıda Fındık Entegre, Frimpeks Kimya ve Etiket, Chryso-Kat Katkı Malzemeleri, Verde Yağ Besin Maddeleri, Traçim Çimento ile Johnson Electric Otomotiv Ürünleri oldu.

KATMA DEĞER ZİRVEDE

Geçen yıl 69 yeni şirket listeye girmeyi başarırken, 405 firma üst üste ikinci kez ISO İkinci 500'de yer aldı. Araştırmanın dikkat çeken sonuçlarından biri de yük-

sek katma değerli üretimde yaşanan yükseliş oldu. Orta-yüksek ve yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin oluşturduğu pay yüzde 32.1'e ulaşarak bugüne kadarki en yüksek seviyesine çıktı. Yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı da yüzde 4.9'a yükselerek rekoru kırdı. Bu tablo, Türk sanayisinde teknoloji odaklı üretimin giderek güçlendiğini ortaya koydu. 43'e yükselen halka açık işletme sayısı da araştırma tarihinin en yüksek seviyesine ulaştı. Bu gelişme, şirketlerin kurumsallaşma eğiliminin güçlendiğini gösterdi.

SANAYİCİNİN YATIRIM İSTEĞİ DEVAM EDİYOR

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** da araştırmanın, Türk sanayisinin dayanıklılığını ve geleceğe yönelik potansiyelini ortaya koyduğunu belirtti. Üretim çarklarının tüm zorluklara rağmen durmadığını vurgulayan Bahçivan, sanayicinin yatırım isteğini koruduğunu ve

Erdal Bahçivan

Türkiye ekonomisinin omurgası olmayı sürdürdüğünü ifade etti. Bahçivan, üretim, ihracat ve teknolojik dönüşümü destekleyecek politikaların önemine dikkat çekerek, sanayiye verilecek desteğin Türkiye'nin geleceğine yapılacak en önemli yatırımlardan biri olduğunu kaydetti.

İKİNCİ 500'ÜN SATIŞI YÜZDE 25.7 YÜKSELDİ

■ **İSTANBUL Sanayi Odası**'nın (İSO) araştırmasına göre, en büyük ikinci 500 **sanayi** kuruluşunun üretimden satışları 2025'te yüzde 25.7 artışla 1 trilyon 750 milyar liraya yükselirken, artış oranı 2020'dan sonraki en düşük oran oldu. Geçen yıl **İSO İkinci 500**'de ilk sırayı 5 milyar 317 milyon liralık üretimden satışla Teksan Jeneratör alırken, onu Norm Salihli Vida ve Cıvata ile Biska Tekstil izledi. Vatan Plastik, Şenocak Gıda Fındık Entegre, Frinpeks Kinyra ve Etiket, Chryso-Kat Katkı Malzemeleri, Verde Yağ Besin Maddeleri, Traçim Çimento ile Johnson Electric Otomotiv Ürünleri de ilk 10'da yer aldı.

İSO İKİNCİ 500'DE DE MALİYET TABLOSU DEĞİŞMEDİ

Kârın %87'si FAİZE GİTTİ

İSO İkinci 500'deki sanayi kuruluşlarının finansman giderleri %45,2 büyümeye 138 milyar lirayı bulurken, faaliyet kârı %35,4 yükselerek 160 milyar liraya çıktı. Finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı 5,8 puan artarak %86,7 oldu. Rakamlar, sanayicinin kârını faizciye kaptırdığını gösterdi.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) araştırmasına göre, en büyük ikinci 500 sanayi kuruluşunun üretimden satışları 2025'te bir önceki yıla kıyasla yüzde 25,7 artışla 1 trilyon 750 milyar liraya yükseldi. Buna göre, 2025, sanayi firmalarının artan finansman maliyetleri, zayıflayan iç talep, kur ve maliyet dengesi, yatırım iştahındaki yavaşlama ve rekabet gücünü koruma ihtiyacı arasında zorlu bir denge kurmaya çalıştıkları bir yıl oldu. İkinci 500'ün üretimden satışlarındaki yüzde 25,7'lik artış 2020 yılından sonraki en düşük oran olarak dikkat çekti. Buna karşılık 2025'te yüzde 25,4 olan yıllık ortalama Yurt İçi Üretici Fiyatları Endeksi (Yİ-ÜFE) ile arındırıldığında, üretimden satışların reel olarak binde 2 ile çok sınırlı bir artış kaydettiği görülüyor.

69 YENİ ŞİRKET LİSTEYE GİRDİ

Geçen yıl İSO İkinci 500'de ilk sırayı 5 milyar 317 milyon liralık üretimden satışla Teksan Jeneratör alırken, onu 5 milyar 308 milyon lirayla Norm Salihli Vida ve Cıvata, 5 milyar 306 milyon lirayla Biska Tekstil izledi. İlk 10'da yer alan diğer şirketler sırasıyla Vatan Plastik, Şenocak Gıda Fındık Entegre, Frimpeks Kimya ve Etiket, Chryso-Kat Katkı Malzemeleri, Verde Yağ Besin Maddeleri, Traçim Çimento ile Johnson Electric Otomotiv Ürünleri oldu. İkinci 500 sıralamasına üretimden satışları 5 milyar 317 milyon lira ile 2 milyar 220 milyon lira arasında kalan şirketler girebildi. Geçen yıl 69 yeni kuruluş listeye yer alma başarısı gösterirken, 26 işletme İSO 500'den İSO İkinci 500'e geriledi. 405 kuruluş ise son iki yılda da İSO İkinci 500 sıralamasında yer aldı.

REEL SEKTÖRE FONLAMA BASKISI

İSO İkinci 500'ün ihracatı yıllık bazda yüzde 0,3

SANAYİCİNİN YÜKÜ HAFİFLETİLMELİ

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, sonuçların bütün zorluklara rağmen üretmeye devam eden sanayicinin Türkiye'ye olan inancını ortaya koyduğunu vurguladı. Bahçivan, geride bırakılan yılın küresel talebin zayıfladığı, finansmana erişimin zorlaştığı, yüksek faiz ortamının üretim üzerinde ciddi baskılar oluşturduğu zorlu bir dönem olduğunu belirterek, "Üretimden satışlar, üç yıllık reel gerilemenin

ardından 2025'te ancak yüzde 0,2 gibi son derece sınırlı bir reel artış gösterebilmiştir. Küresel talepteki zayıflığın ve sıkı finansman koşullarının sanayi üzerindeki etkilerinin devam ettiğini göstermektedir.

Sanayinin yükünü artıran değil, üretimi, yatırımı, ihracatı, verimliliği ve teknolojik dönüşümü destekleyen politikalar, ülkemizin geleceği açısından stratejik bir zorunluluktur" açıklamasını yaptı.

düşüşle 15,9 milyar dolara geriledi. Listedeki şirketlerin Türkiye'nin sanayi ihracatı içindeki payı 0,3 puan azalarak yüzde 6'ya indi. İSO İkinci 500'ün finansman giderleri yüzde 45,2 artarak 138 milyar lirayı bulurken, faaliyet kârı yüzde 35,4 yükselişle 160 milyar liraya çıktı. Böylece finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı 5,8 puan artarak yüzde 86,7'ye yükseldi.

YÜKSEK TEKNOLOJİDE REKOR SEVİYELER

İlk 500 sanayi kuruluşunda da finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı yüzde 86 seviyesindeydi. Açıklanan rakamlar, sanayicinin kârını faizciye kaptırdığını

ortaya koydu. İSO İkinci 500 yaratılan katma değer açısından değerlendirildiğinde en yüksek payın yüzde 40,8 ile düşük teknoloji yoğunluklu sanayilere ait olduğu belirlendi. Ortadüşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı 27,1, orta-yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı ise yüzde 27,2 olarak gerçekleşti. Yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı ise yüzde 3,3'ten yüzde 4,9'a çıktı ve 2015 sonrasındaki en yüksek düzeyine erişti. Ortadüşük ve yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin toplam payı 0,8 artarak yüzde 32,1 ile rekor seviyeyi gördü.

► EKONOMİ SERVİSİ İSTANBUL

TÜRKİYE'NİN SANAYİSİ ŞAHLANIYOR

İstanbul Sanayi Odasının (İSO) "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025" araştırmasına göre, en büyük ikinci 500 sanayi kuruluşunun üretimden satışları 2025'te bir önceki yıla kıyasla yüzde 25,7 artışla 1 trilyon 750 milyar liraya yükseldi.

İstanbul Sanayi Odasının (İSO) "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025" araştırmasına göre, en büyük ikinci 500 sanayi kuruluşunun üretimden satışları 2025'te bir önceki yıla kıyasla yüzde 25,7 artışla 1 trilyon 750 milyar liraya yükseldi. İSO tarafından 17 Haziran'da açıklanan "İSO Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025" araştırmasının ardından, daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan "İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025" araştırmasının sonuçları kamuoyuyla paylaşıldı.

Buna göre, 2025, sanayi firmalarının artan finansman maliyetleri, zayıflayan iç talep, kur ve maliyet dengesi, yatırım istahındaki yavaşlama ve rekabet gücünü koruma ihtiyacı arasında zorlu bir denge kurmaya çalıştıkları bir yıl oldu.

İkinci 500'ün üretimden satışları yüzde 25,7 artışla 1 trilyon 750 milyar liraya yükselirken, artış oranı 2020 yılından sonraki en düşük oran olarak dikkati çekti. Buna karşılık 2025'te yüzde 25,4 olan yıllık ortalama Yurt İçi Üretici Fiyatları

Endeksi (Yİ-ÜFE) ile arındırıldığında, üretimden satışların reel olarak binde 2 ile çok sınırlı bir artış kaydettiği görülüyor.

Böylece 2022'de yüzde 10,4, 2023'te yüzde 5,2 ve 2024'te binde 1 olan üretimden satışlardaki reel düşüş eğilimi, İSO 500'de olduğu gibi İSO İkinci 500'de de 3 yılın ardından çok ılımlı düzeyde de olsa artışa döndü.

İSO İKİNCİ 500'ÜN ŞAMPİYONLARI

Geçen yıl İSO İkinci 500'de ilk sırayı 5 milyar 317 milyon liralık üretimden satışla Teksan Jeneratör alırken, onu 5 milyar 308 milyon lirayla Norm Salihli Vida ve Cıvata, 5 milyar 306 milyon lirayla Biska Tekstil izledi.

İlk 10'da yer alan diğer şirketler sırasıyla Vatan Plastik, Şenocak Gıda Fındık Entegre, Frimpeks Kimya ve Etiket, Chryso-Kat Katkı Malzemeleri, Verde Yağ Besin Maddeleri, Traçim Çimento ile Johnson Electric Otomotiv Ürünleri oldu.

İkinci 500 sıralamasına üretimden satışları 5 milyar 317 milyon lira ile 2 milyar 220 milyon lira arasında kalan şirketler girebildi.

Geçen yıl 69 yeni kuruluş listede yer

alma başarısı gösterirken, 26 işletme İSO 500'den İSO İkinci 500'e geriledi. 405 kuruluş ise son iki yılda da İSO İkinci 500 sıralamasında yer aldı.

- Şirketlerin maliyet yönetiminde sağladığı görece başarı karşılığın ılımlı düzeyde korunmasında etkili oldu

İSO İkinci 500'ün ihracatı yıllık bazda yüzde 0,3 düşüşle 15,9 milyar dolara gerilerken, listedeki şirketlerin Türkiye'nin sanayi ihracatı içindeki payı 0,3 puan azalarak yüzde 6'ya indi. Geçen yıl uygulanan dezenflasyon politikaları ve dış pazarlardaki durgunluk satış gelirleri üzerinde baskı yaratırken, yüksek faiz oranları ve artan finansman yükleri karlılık göstergelerinin sınırlamaya devam etti. Buna karşılık, şirketlerin maliyet yönetiminde sağladığı görece başarı, karlılığın ılımlı düzeyde de olsa korunmasında etkili oldu.

İSO İkinci 500'deki sanayi şirketlerinin karı 2024 yılındaki sert düşüşlerin ardından 2025'te güçlü nominal artışlar kaydetti. Ancak bu iyileşmede, 2024 yılı karlılık büyüklüklerinin oldukça düşük seviyelerde gerçekleşmesinin yol açtığı baz etkisi belirleyici oldu.

Sanayici kazancını faize kaptırıyor

İKİNCİ 500 BÜYÜK
SANAYİ KURULUŞU
LİSTESİNDE
FİNANSMAN ALARMI

2025 yılı 'Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' araştırması, sanayideki kan kaybını ortaya koyarken, finansman maliyetlerinin şirketler üzerindeki baskısı bir kez görüldü. Üretimden satışlarda reel artış sınırlı kalırken, ihracat geriledi, borçluluk arttı ve finansman giderleri faaliyet kârının yüzde 86,7'sine ulaştı. Yüksek faiz ortamında en ağır yükün finansman maliyetleri olduğunu vurgulayan ISO Başkanı Erdal Bahçivan, acil ve kalıcı çözüm çağrısında bulundu.

İstanbul Sanayi Odası'nın (ISO) açıkladığı 2025 yılı "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırması, sanayi şirketlerinin yüksek finansman maliyetleri, zayıf talep ve artan borçluluk baskısını yaşadığını gösterdi. Üretimden satışlarda reel artış oldukça sınırlı kalırken, ihracat geriledi, finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı yüzde 86,7'ye yükseldi. ISO İkinci 500'ün üretimden satışları 2024 yılında 1 trilyon 393 milyar lira seviyesindeyken, 2025'te yüzde 25,7 artışla 1 trilyon 750 milyar liraya yükseldi. Ancak söz konusu artış, üretici enflasyonundan arındırıldığında reel olarak yalnızca binde 2 seviyesinde kaldı. Böylece 2022, 2023 ve 2024 yıllarında reel olarak gerileyen üretimden satışlar, üç yılın ardından çok sınırlı da olsa yeniden artış gösterdi. Buna karşın büyümenin oldukça zayıf kalması, sanayi şirketlerinin maliyet ve talep baskısıyla karşı karşıya olduğunu gösterdi. Üretimden satışlar baz alınarak hazırlanan 2025 yılı sıralamasında Teksan Jeneratör, 5 milyar 317 milyon liralık satışla ilk sırada yer aldı. Şirketi 5 milyar 308 milyon lirayla Norm Salihli Vida ve Cıvata izlerken, Biska Teksitil 5 milyar 306 milyon liralık üretimden satışla üçüncü oldu. 2025 yılı ISO İkinci 500 listesinde, üretimden satışları 2 milyar 220 milyon lira ile 5 milyar 317 milyon lira arasında değişen

Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listenin zirvesinde Teksan Jeneratör yer alırken, Norm Salihli Vida ikinci, Biska Teksitil ise üçüncü sırada yer aldı. Listeye, üretimden satışları 2 milyar 220 milyon lira ile 5 milyar 317 milyon lira arasında değişen şirketler girebildi.

şirketler girebildi. Araştırmada ayrıca 69 kuruluşun listeye ilk kez girdiği, 26 şirketin ise ISO 500'den ISO İkinci 500'e gerilediği belirtildi.

ZARAR EDEN ŞİRKET SAYISI YÜKSEK: ISO İkinci 500'ün ihracatı geçen yıla göre yüzde 0,3 gerileyerek 15,9 milyar dolar seviyesinde kaldı. Böylece söz konusu şirketlerin Türkiye sanayi ihracatı içindeki payı 0,3 puan düşüşle yüzde 6'ya geriledi. Raporda bu durumun, orta ölçekli sanayi şirketlerinin yoğunlaşan

küresel rekabet ortamında pazar payını korumakta ve yeni pazarlara açılmakta zorlandığına işaret ettiği belirtildi. 2024 yılında 159 ile rekor seviyeye ulaşan zarar eden kuruluş sayısı, 2025'te 155'e geriledi. Ancak bu sayı, 2008 küresel krizinden bu yana görülen en yüksek ikinci seviye olarak kayıtlara geçti. Operasyonel olarak zarar eden şirket sayısı ise 30'dan 27'ye düşmesine rağmen, son yılların yüksek seviyelerinden birinde kalmaya devam etti. - EKONOMİ SERVİSİ

BORÇLULUKTA HIZLI ARTIŞ

Araştırmanın en dikkat çekici sonuçlarından biri finansman giderlerindeki yükseliş oldu. ISO İkinci 500 şirketlerinin finansman giderleri 2025 yılında yüzde 45,2 artarak 138 milyar liraya çıktı. Aynı dönemde faaliyet kârı yaklaşık 160 milyar lira olarak gerçekleşti. Böylece finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı 5,8 puan artışla yüzde 86,7'ye yükseldi. Söz konusu oranın 2015-2024 dönemindeki ortalaması ise yüzde 47,3 seviyesinde bulunuyordu. Bu tablo, sanayi şirketlerinin esas faaliyetlerinden elde ettiği kârın çok büyük bölümünü faiz ve diğer finansman giderlerine ayırmak zorunda kaldığını ortaya koydu. Şirketlerin toplam borçları 2025 yılında yüzde 50,2 artarken, özkaynaklardaki artış yüzde 13,3 ile sınırlı kaldı. Bu gelişmeyle birlikte borçların aktifler içindeki payı yüzde 51,8'e yükseldi, özkaynakların payı ise yüzde 48,2'ye geriledi. Böylece ISO İkinci 500'ün kaynak yapısı yeniden borç ağırlıklı hale geldi. Raporda, yüksek kredi maliyetlerine rağmen şirketlerin finansman ihtiyaçlarını karşılayabilmek için daha fazla borçlanmak zorunda kaldığına dikkat çekildi. Ayrıca, ISO İkinci 500 şirketlerinin toplam istihdamı 2025 yılında yüzde 2,2 azalarak 285 bin kişiye geriledi.

EN AĞIR YÜK KREDİ MALİYETLERİ

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2025 araştırmasının sonuçlarının, Türk sanayisinin zorlu ekonomik koşullara rağmen üretim kararlılığını koruduğunu ortaya koyduğunu söyledi. 2025'in küresel talebin zayıfladığı, finansmana erişimin zorlaştığı ve yüksek faiz ortamının üretim üzerinde ciddi baskılar oluşturduğu bir yıl olduğunu dikkat çeken Bahçivan, üretimden satışların üç yıllık reel gerilemenin ardından 2025'te yalnızca yüzde 0,2 artabildiğini belirtti. Araştırmanın en dikkat çekici sonuçlarından birinin finansman maliyetleri olduğunu ifade eden Bahçivan, finansman giderlerinin faaliyet kârına oranının yüzde 87'ye yükseldiğini söyledi. Bu tablonun sanayi kuruluşlarının elde ettiği kazancın önemli bölümünü finansman maliyetlerine ayırmak zorunda kaldığını gösterdiğini belirten Bahçivan, ekonomik yükün büyük ölçüde sanayi sektörünün omuzlarında taşındığını kaydetti. Tüm olumsuzluklara rağmen sanayi kuruluşlarının üretim, yatırım ve istihdamdan vazgeçmediğini vurgulayan Bahçivan, sanayinin sürdürülebilir büyümesi için uygun finansman imkanlarının ve üretimi destekleyen politikaların hayati önem taşıdığını vurguladı.

TÜRK SANAYİSİNİN DİRENÇ SINAVI İSO İKİNCİ 500 AÇIKLANDI

Yüksek finansman maliyetleri ve zayıf küresel talebe rağmen üretim gücünü korumaya devam eden İSO İkinci 500'ün 2025 sonuçları, sanayicinin omuzundaki yükü ve dönüşüm ihtiyacını gözler önüne serdi

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan'ın açıkladığı "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu - 2025" araştırması, geride bıraktığımız dönemin zorluklarını ve Türk sanayisinin direncini tüm çıplaklığıyla ortaya koydu. Küresel talebin zayıfladığı, finansmana erişimin zorlaştığı ve yüksek faiz ortamının baskı yarattığı yılda, üretimden satışlar yüzde 0,2'lik son derece sınırlı bir reel artış gösterebildi.

İSO 500'de görülen güçlü ihracat performansının aksine, İSO İkinci 500'ün ihracatında yaşanan yüzde 0,3'lük gerileme toplam satışları sınırladı. Araştırmanın en çarpıcı bulgularından biri ise finansman giderlerinin faaliyet kârına oranının yüzde 87'ye yükselmesi oldu. Bu tablo, sanayicinin kazancının çok önemli bir bölümünü finansman maliyetlerine ayırmak zorunda kaldığını açıkça gösterdi. Tüm olumsuzluklara rağmen sanayi kuruluşlarının

üretim çarklarını durdurmadığını ve Türkiye ekonomisinin omurgası olmayı sürdürdüğünü vurgulayan İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, şunları söyleyerek "Sanayicimiz, bütün zorluklara rağmen üretim gücünü koruyarak ülkemizin geleceğine olan inancını sürdürüyor. Finansman baskıları, daralan dış talep ve artan maliyetler karşısında mücadeleyi yılmadan sürdüren kuruluşlarımız, yalnızca ekonomik bir başarıya değil, aynı zamanda ülkemiz adına güçlü

bir sorumluluğa da imza atmaktadır" ifadesini kullandı. Sürdürülebilir büyüme ve enflasyonla kalıcı mücadeleye için güçlü bir sanayi yapısının şart olduğuna dikkat çeken Bahçıvan, geçtiğimiz hafta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve ekonomi yönetiminin açıkladığı güçlü finansman teşvik paketini son derece önemli bulduklarını ifade etti. Bahçıvan sözlerini, "Sanayiye sahip çıkmak, Türkiye'ye sahip çıkmaktır" vurgusuyla tamamladı.

‘Sanayicinin en ağır yükü finansman maliyetleri’

Üretimden satışlar baz alınarak yapılan 2025 yılı **ISO İkinci 500** sıralamasına göre Teksan Jeneratör 5 milyar 317 milyon TL ile ilk sırayı aldı. **ISO Başkanı Erdal Bahçivan**, araştırmanın, “sanayicinin üzerindeki en ağır yükün finansman maliyetleri olduğunu” gösterdiğini kaydederek, “Finansman giderlerinin faaliyet karına oranının yüzde 87’ye yükselmesi, **sanayicimizin** kazandığının önemli bir bölümünü finansman maliyetlerine ayırmak zorunda kaldığını göstermektedir” dedi.

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO), Türkiye’nin **İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** araştırmasını açıkladı. Listenin zirvesinde Teksan Jeneratör yer alırken, Norm Salihli Vida ikinci, Biska Tekstil ise üçüncü sırada yer aldı. **ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan**, “Bu tablo artan finansman maliyetleri, zayıflayan iç talep, kur ve maliyet dengesi, yatırım istahındaki yavaşlama gibi bütün zorluklara rağmen üretmeye devam eden **sanayicimizin** ülkemize olan inancını ortaya koymaktadır” değerlendirmesinde bulundu. Üretimden satışlar baz alınarak yapılan 2025 yılı **ISO İkinci 500** sıralamasına göre Teksan Jeneratör 5 milyar 317 milyon TL ile ilk sırayı aldı. Onu 5 milyar 308 milyon TL ile Norm Salihli Vida ve Crvata takip ederken, Biska Tekstil 5 milyar 306 milyon TL ile üçüncü oldu. 2025 yılında **ISO 500**’ün ihracatı yüzde 8,4 artışla 104,7 milyar dolara çıkarken, **ISO İkinci 500**’ün ihracatı yüzde 0,3 düşüş gösterdi ve 15,9 milyar dolar bandını aşmadı. Bu durum, **ISO İkinci 500**’ün yoğunlaşan küresel rekabet ortamında pazar payını korumakta ve genişletmekte zorlandığına işaret etti. **İstanbul Sanayi Odası (ISO)** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, yaptığı yazılı açıklamada, “**ISO Türkiye’nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025**” araştırmasının sonuçlarını değerlendirdi. **Erdal Bahçivan**, araştırmanın, “sanayicinin üzerindeki en ağır yükün finansman maliyetleri olduğunu” gösterdiğini kaydederek, “Finansman giderlerinin faaliyet karına oranının yüzde 87’ye yükselmesi, **sanayicimizin** kazandığının önemli bir bölümünü finansman maliyetlerine ayırmak zorunda kaldığını göstermektedir. Bu tablo, tıpkı **ISO 500** sonuçlarında olduğu gibi içinde bulunduğumuz dönemin ekonomik yükünü bir kez daha **sanayi** sektörümüzün omuzladığını açık biçimde ortaya koymaktadır” ifadelerini kullandı. Yaşanan olumsuzluklara rağmen, **sanayi** kuruluşlarının üretim çarklarını durdurmadığını, yatırım arzusunun korunduğunu ve **Türkiye** ekonomisinin omurgası olmayı sürdürdüğünü vurgulayan Bahçivan, bu kararlılığın, Türk **sanayisinin** en önemli gücü olduğunu bildirdi. **ISO Yönetim Kurulu Başkanı Bahçivan**, finansman baskıları, daralan dış talep ve artan maliyetler karşısında mücadeleyi yılmadan sürdüren kuruluşların, yalnızca ekonomik bir başarıya değil, aynı zamanda ülke adına güçlü bir sorumluluğa da imza attığını belirterek, açıklamasını şöyle sürdürdü: “Çünkü **sanayi** yalnızca mal üretmez, istihdam üretir, ihracat gerçekleştirir, teknoloji geliştirir ve ülkesinin geleceğine güven kazandırır. Elbette bugün üretim kapasitesini korumak tek başına yeterli değildir. **Sanayimizin** verimlilik, yüksek katma değer, teknoloji üretimi ve küresel rekabet gücü açısından daha güçlü bir yapıya kavuşabilmesi için dönüşüm yatırımlarının ve uygun finansman imkânlarının desteklenmesi stratejik önem taşımaktadır.” **Erdal Bahçivan**, açıklanan sonuçların **Türkiye**’nin sürdürülebilir büyümesi, enflasyonla kalıcı mücadelesi, rekabet gücünün artırılması ve toplumsal refahın yükseltilmesi açısından güçlü bir **sanayi** yapısının önemini bir kez daha ortaya koyduğunu belirterek, şu değerlendirmeyi yaptı: “**Sanayinin** yükünü artıran değil, üretimi, yatırım, ihracatı, verimliliği ve teknolojik dönüşümü destekleyen politikalar, ülkemizin geleceği açısından stratejik bir zorunluluktur.” **Kadir Ok**

İSTANBUL DIŞINDA, KONYA, KAYSERİ, ADANA VE MERSİN YÜKSELİŞE GEÇTİ Anadolu'dan 4 oda, ISO ikinci 500'deki üye sayısını artırdı

■ ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025 çalışmasında yer alan şirketlere, bağlı bulundukları oda bilgileri üzerinden bakıldığında, İstanbul Sanayi Odası'nın düşen performansında bir toparlanma yaşandığı görülüyor. İkinci 500'de geçen yıl 135 ISO üyesi şirket bulunurken, bu yılki çalışmada sayı 144'e çıktı. Bu rakam ISO açısından bakıldığında 2020'den bu yana en yüksek sayısal seviyeye ifade ediyor. 2018'de 156 üye ile İkinci 500'de temsil edilen İstanbul Sanayi Odası, son 8 yılda en düşük performansı 132 üye ile 2021 yılında göstermişti.

■ Aşağıdaki tablodan da görülebileceği gibi ISO İkinci 500'e gönderdikleri üye sayısını artıran Anadolu'dan da 4 sanayi odası oldu. Listeye en çok üye gönderen sıralamasına göre baktığımızda Konya Sanayi Odası, Kayseri Sanayi Odası, Adana Sanayi Odası ve Mersin Ticaret ve Sanayi Odası üye sayılarını artırdı. Anadolu'yu temsil eden 8 ilin sanayi odasının ise listeye sokulmaları üye sayısında düşüş yaşandığını ifade edelim. Türkiye genelinde 'Diğer' başlığı altında toplanan odaların temsil ettiği üye sayısı, geçen yıl olduğu gibi bu yıl da 107 oldu.

KAYSERİ

KAYSERİ YÖNETİM KURULU
BAŞKANI MERHET BÜYÜKSİMITÇİ:

Yüzde 50'lik bu artışın anlamı, Kayseri'nin sanayi gücüdür

"Geçtiğimiz yıl ISO İkinci 500 listesinde 10 firmamız yer alırken, bu yıl bu sayının 15'e yükselmesi bizi son derece mutlu etti. Yüzde 50'lik bu artış, Kayseri sanayisinin üretim kabiliyetinin, rekabet gücünün ve gelişim potansiyelinin önemli bir göstergesidir. Sanayicilerimiz, küresel ekonomik dalgalanmalar, jeopolitik riskler ve finansmana erişimde yaşanan zorluklara rağmen üretimden, yatırımdan, ihracattan ve istihdam oluşturmaktan vazgeçmiyor. Tüm zorluklara rağmen büyük bir özveriyle çalışarak hem şehir ekonomimize hem de ülkemizin kalkınmasına katkı sunmaya devam ediyorlar. ISO İkinci 500 listesinde yer alarak şehrimizi başarıyla temsil eden tüm firmalarımızı gönülden kutluyor, ülkemiz ekonomisine sağladıkları katkılar dolayısıyla kendilerine teşekkür ediyorum. Başarılarını artarak devam etmesini diliyorum, önümüzdeki yıllarda bu listenin çok daha fazla Kayserili firmayla temsil edileceğine yürekle inanıyorum."

KAYSERİ TİCARET ODASI (KTO)
YÖNETİM KURULU BAŞKANI ÖMER GÖRÜSOY:

Başarı yükümleri yapan firmalarımızı yürekle kutluyorum

"Bir önceki yıl 10 firmayla yer aldığımız bu prestijli tabloda firmamızın 15'e ulaşması ve yüzde 50'lik bir artış yakalamamız son derece memnuniyet vericidir. Bu tablo; Kayseri ticaretinin ve sanayisinin zorlu küresel koşullara rağmen direncini koruduğunu, rekabet gücünü artırdığını ve gelişim potansiyelinin ne kadar yüksek olduğunu açık bir kanıttır. Yaşanan tüm sıkıntılara rağmen 15 firmamızın listeye yer alması bizi gururlandırmıştır. Üretim, ihracat, yatırım ve istihdam devam ederek başarı yükümleri yapan firmalarımızı yürekle kutluyorum. Kayseri iş dünyası; azmi, tecrübesi ve üretim disipliniyle her dönemde zorlu başarıya bilmiştir. Küresel pazarlardaki dalgalanma ve ekonomik belirsizliklere rağmen durmaksızın çalışan, istihdam kapısı açan ve ay-yıldızlı bayrağımızı uluslararası pazarlarda dalgalandıran tüm girişimcilerimiz ve işçi kardeşlerimiz takdirin en büyüğünü hak etmektedir. Şehrimizin kalkınma yolculuğunda elini taşın altına koyan tüm firmalarımızın dün olduğu gibi bugün de yanındayız. Bu gurur tablosunu Kayseri'mize yaşayan 15 firmamızın yönetim kurulu başkanlarını, yöneticilerini ve tüm çalışanlarını tebrik ediyor; başarılarının artarak devam etmesini diliyorum."

KONYA

KONYA SANAYİ ODASI BAŞKANI
MUSTAFA BÜYÜKEĞEN

Konya devler ligindeki gücünü artırdı

Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında Konya'dan 17 firma yer aldı. Konya Sanayi Odası (KSO) Başkanı Mustafa Büyükeğen, İlk 500 arasında da yer alan 8 firma ile birlikte Konya'nın devler ligindeki firma sayısının 25'e yükseldiğini söyleyerek, tüm firmaları ve çalışanlarını tebrik etti.

"ISO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025" Listesi'nde Konya'dan 17 firma yer aldı. İlk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında da 8 firması bulunan Konya, böylece Türkiye'nin en büyük 1000 dev sanayi kuruluşu arasında geçtiğimiz yıl 22 olan firma sayısını 25'e yükseltmiş oldu.

Her iki listede de yer alan firmaları tebrik eden KSO Başkanı Mustafa Büyükeğen, "ISO'nun açıkladığı İlk 500 ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listelerinde toplam 25 Konyalı firmamızın yer alması, şehrimizin sanayi alanındaki güçlü konumunu bir kez daha ortaya koymuştur. Geçtiğimiz yıl 22 olan firma sayısını bu yıl 25'e yükseltmesi, Konya sanayisinin her geçen yıl daha da güçlendiğini somut göstergesidir. Üretime, yatırıma, ihracata ve istihdama katkı sunan tüm sa-

natıcılarımızla gurur duyuyoruz" dedi. KOS olarak sanayicilerin rekabet gücünü artıracak ve şehrin sanayi üretimini daha ileri seviyelere taşıyacak projeleri kararlılıkla sürdürdüklerini ifade eden Başkan Büyükeğen, yeşil dönüşümden dijital dönüşüm, enerji verimliliğinden mesleki eğitime, ihracattan inovasyona kadar birçok alanda çalışmalar yürüttüklerini belirtti. Büyükeğen şöyle devam etti: «Sanayimizin sürdürülebilir

ADANA

ADANA SANAYİ ODASI BAŞKANI ZEKİ KIVANÇ

"Adana sanayisi, ilk 1000'de 31 firma ile gücünü tescilledi"

İstanbul Sanayi Odası'nın (ISO) "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025" araştırmasında Adana'dan 15 sanayi firması listeye yer aldı. Adana Sanayi Odası (ADASO) Başkanı Zeki Kivanç, ISO İlk 500 ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmalarının açıklanmasıyla birlikte, 2025'de Adana'nın en büyük bir sanayi kuruluşu arasında toplam 31 firmayla temsil edildiğini söyledi. Kivanç, ISO İlk 500 listesinde 16, İkinci 500 listesinde 15 Adana firması bulunduğunu, bu sonuçun Adana sanayisinin üretim gücünü, rekabetçiliğini ve istikrarlı büyümesini bir kez daha ortaya koyduğunu belirtti. ISO İkinci 500 sonuçlarını değerlendiren Kivanç, "Bu tablo, kentimizin üretim altyapısının, sanayi kültürünün ve girişimcilik gücünün her geçen yıl daha da geliştiğini göstermektedir. Özellikle ISO İkinci 500 listesinde Adana'nın yükselişi dikkat çekicidir. 2024 yılında listelerde 12 Adana merkezli firmamız yer alırken, 2025 yılında bu sayı 15'e yükselmiştir. Böylece Adana'nın İkinci 500'de temsil gücü bir yılda yüzde 25 artış göstermiştir. Bu artış, kentimizde üretim kapasitesinin ve sanayicimizin rekabet gücünün güçlenmeye devam ettiğinin önemli bir göstergesidir" dedi.

"ÜRETİMDEN NET SATIŞLAR 45.2 MİLYAR TL'YE ULAŞTI"

ISO İkinci 500 listesinde yer alan Adana firmalarının üretim performansına da dikkat çeken Başkan Kivanç, şöyle konuştu: "2025 yılı ISO İkinci 500 listesinde yer alan 15 Adana firmamızın üretimden net satışları toplam 45 milyar 170 milyon 142 bin 669 TL seviyesine ulaşmıştır. Bu rakam, firmalarımızın zorlu ekonomik koşullara rağmen üretimlerini sürdürdüğünü, katma değer oluşturmaya ve ülke ekonomisine katkı sunmaya devam ettiğini açıkça ortaya koymaktadır."

2024 yılında ISO İkinci 500 listesinde yer alan 12 firmamızın üretimden net satışları 31.1 milyar TL olarak gerçekleşmişti. 2025'de hem firma sa-

sayısının 15'e yükselmesi hem de üretimden net satışların 45.2 milyar TL seviyesine ulaşmasıyla birlikte, 2024 yılına göre yaklaşık yüzde 45.2 oranında artış sağlanmıştır. Bu gelişme, Adana sanayisinin yeniden güçlü bir ivme yakaladığını ortaya koymaktadır.

İlk 500 listesinde yer alan firmalarımızın güçlü performansının ardından İkinci 500 listesinde de 15 firmamızın yer alması, Adana sanayisinin sürdürülebilir büyümesini ve üretim çeşitliliğini teyit etmektedir. Ayrıca üretim tesisleri Adana'da bulunmasına rağmen şirket merkezleri farklı illerde olduğu için başka şehirler adına değerlendirilen çok sayıda büyük sanayi kuruluşumuz bulunmaktadır. Bu durum, Adana'nın gerçek üretim kapasitesinin ve ekonomik katkısının resmi verilerin de üzerinde olduğunu göstermektedir."

"HEDEFİMİZ DAHA FAZLA FİRMALAYI İLK BİNDE YER ALMAK"

İlk 500 ve İkinci 500'de yer alan toplam 31 Adana firmasının 2025 yılı üretimden net satışlarının ise 208 milyar 940 milyon 669 bin 188 TL'ye ulaştığını açıklayan Kivanç, şöyle devam etti:

"Bunun 163.8 milyar TL'si İlk 500'de, 45.2 milyar TL'si ise İkinci 500'de yer alan firmalarımız tarafından gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, üretim tesisleri Adana'da bulunmasına rağmen şirket merkezleri farklı illerde olduğu için başka şehirler adına değerlendirilen sanayi kuruluşlarımız ile isimlerini açıklamayan firmalarımızın üretimden net satış rakamları ile üretimlerini dikkate alındığında, Adana sanayisinin ulaştığı gerçek üretim büyüklüğünün ve ekonomik katkısının bugün açıklanan rakamlardan çok daha üzerinde olduğunu özellikle ifade etmek isterim. Yeni organize sanayi bölgelerimiz, devam eden yatırımlarımız, güçlü lojistik altyapımız ve nitelikli insan kaynağımız sayesinde önümüzdeki yıllarda hem İlk 500 hem de İkinci 500 listelerinde daha fazla Adana firmasını görmeyi hedefliyoruz."

ADANA/EKONOMİ

MUHAMMET YİĞİTOĞLU / KONYA

Sanayici kârını faize harcadı!

ISO İkinci 500 BSK

Reel büyüme yatay
seyrederken ikinci 500'deki
şirketlerin finansmanın
maliyeti ilk 500'ün
üzerinde gerçekleşti

Borçlar en hızlı artan kalemi
oluşturdu; ihracat ve
istihdamda daralma yaşandı

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2025" araştırması, şirketlerin faaliyet kârının finansman maliyetleri altında eridiğini ortaya koydu. Üretimden satışlar, üç yıllık reel daralmanın ardından yüzde 0,2 artış kaydederken, karlılık oranlarında da buna yakın seviyede sınırlı bir iyileşme gözlemlendi. Faaliyet kâr marjı yüzde 7,7; dönem kârının net satışlara oranı da yüzde 2,2 ile uzun yılların en düşük seviyesine indi. Şirketler, elde ettikleri 160 milyar liralık faaliyet gelirinin 139 milyar lirasını finansman giderlerine ayırdı. Böylece finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı yüzde 87 ile tarihi zirveye çıktı. Net kambiyo zararı yüzde 400 artışla 26 milyar liranın üzerine çıkarken, borç/öz kaynak oranı da 107,5'e yükselerek yeniden yüzde 100 bandını aştı. İstihdam yüzde 2,2, firmaların toplam ihracattaki payı ise 0,3 puan gerileyerek yüzde 5,8'e düştü. **MERVE YİĞİTCAN/12**

"Üretim kapasitesini korumak yeterli değil"

Rapor bulgularını değerlendiren İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, şirketlerin faaliyet kârının çok büyük bir bölümünün finansman giderine ayrılmasına işaret ederek bu tablonun, mevcut dönemin ekonomik yükünü **sanayicinin** omuzladığını ortaya koyduğunu söyledi. Bugün gelinen noktada üretim kapasitesini korumanın tek başına yeterli olmadığını vurgulayan Bahçivan, "Sanayinin yükünü artıran değil; üretimi, yatırımı, ihracatı, verimliliği ve teknolojik dönüşümü destekleyen politikalar, ülkemizin geleceği açısından stratejik bir zorunluluktur" dedi. **Erdal Bahçivan**, tüm olumsuzluklara rağmen **sanayinin** Türkiye ekonomisinin omurgası olmayı sürdürdüğünü kaydetti.

Sanayici kârının yüzde 87'sini finansman gideri olarak yazdı

Yüksek maliyet ve faiz ablukasındaki **sanayicinin** kâr çıkmazı **ISO İkinci 500**'de de ayyuka çıktı. Daha çok orta ölçekli kuruluşların yer aldığı ISO İkinci 500'de üretimden satışlar nominal olarak yüzde 25,7; reel olarak ise sadece yüzde 0,2 büyüdü. Tüm karlılık göstergeleri 10 yıllık ortalamaların altında kalırken, **sanayici** kazandığının yüzde 87'sini faize kaptırdı.

MERVE YİĞİTCAN

[illegible]

Üretimden satışlar baz alınarak yapılan 2025 yılı **ISO İkinci 500** sıralamasına göre, Teksan Jeneratör 5 milyar 317 milyon TL ile ilk sırayı aldı. Onu 5 milyar 308 milyon TL ile Norm Salihli Vida ve Civata takip ederken, Biska Tekstil 5 milyar 306 milyon TL ile üçüncü oldu.

İhracatta negatif ayrışma

İSO **Türkiye** 600 ünitract performansı bakımından 2025'te çok iyi açığı oldu; Türkiye ihracatının yüzde 4,4; **sanayi** malları ihracatının yüzde 4,8; **İSO** **Yabancı** ihracatının yüzde 2,9'una karşılık 2025 yılında **İSO** **Türkiye** 600 ünitract yüzde 0,3'den düşerek 15,5 milyar dolara indi. Böylece **İSO** **Türkiye** 600 ünitract **Türkiye** **sanayi** ihracatı içindeki payı 2025 yılında 0,3 puan azaldıkça yüzde 6'ya geriledi. Bu durum ihracatçıların maliyetleriyle ve baskılanan çok nedeneyle ilgili rekabetçilikleri, teknolojik yenilikler, pazarla marka zorlandığını ortaya koydu. Arayışmaya göre, ihracattaki payı düşenlerin %17 üzerinde olan sektörler arasında ihracatın en fazla artarak yüzde 23,3 ile makine ve ekipman olırken, en fazla kayıp yaşayan ise yüzde 82,9 daralma yüzdesiyle bilgisayarlar, elektronik ve optik ürünlerin imalatı oldu.

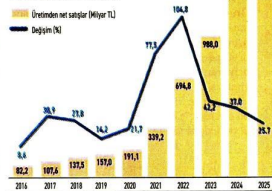
■ **Borçların özkaynaklara oranı yüzde 107,5'e yükseldi**

■ **İSO İncisi 500**'ün bilançosunda aktif tarafa dönen varlıklar yüzde 36,8 artarken, duran varlıklar yüzde 22,6 oranında arttı. Böylece aktif toplamındaki artış yüzde 29,9 olarak gerçekleşti. Pasif tarafa ise özkaynaklar yüzde 13,3 ile sınırlı bir artış gösterirken, toplam borçlulukları yüzde 50,2 ile çok daha yüksek seyretti. Borçların aktifleri içindeki payı 2025'te 7 puanlık artışla yüzde 51,8'e yükselirken, özkaynakların payı yüzde 48,2'ye geriledi. Borçların özkaynaklara oranı ise yüzde 107,5'e çıktı. **İSO İncisi 500**'de 2024'te yüzde 32,2 artan toplam borçlar, 2025'te

■ **İSO İkinci 500**'ün finansman gideri 138 milyar Türk Lirası

■ **İSO İKİNCİ 500'ÜN** finansman gideri yükü de artıyor. Buna göre, **İSO İKİNCİ 500'ÜN** finansman giderleri yüzde 45,2 oranında artarak 138 milyar TL'ye yükseldi. Aynı yılda faaliyet karı ise yüzde 35,4 artışla 160 milyar TL'ye yaklaştı. Böylece finansman giderlerinin faaliyet karına oranı 5,8 puan daha artarak yüzde 86,7'ye yükseldi. Bu oran 2015-2014 ortalamasının yüzde 473 olduğu düşünüldüğünde, yıllardan beri her işaret edildiği üzere **sanayiciler**

Üretimden satışlar

çak bu iyileşmede, 2024 yılı karlılık büyüklüklerinin oldukça düşük seviyelerde gerçekleşmesinin yararattığı bir etkisi belirleyici oldu. Bununla birlikte, 2025 yılında tüm karlılık rasyoları 2015-2024 ortalamasının altında kaldı. 2024'ten 2025'e **ISO ikinci 500' faaliyet karı yüzde 35,4 oranında artarak 118 milyar liradan 160 milyar liraya; faaliyet karlığı oranı da yüzde 7,3'ten yüzde 7,7'ye yükseldi. Ancak bu oran, son 10 yılı ortalaması olan yüzde 10,9'un oldukça altında kaldı. **ISO 500**' ise faaliyet karlığının 2025'te yüzde 57,1 ile daha yüksek oranlara attırırken, faaliyet karlığı oranı yüzde 7,7 ile benzer gerçekleşti.**

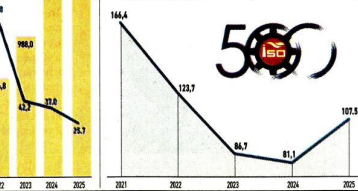
Kârlılık artışları sınırlı kaldı

Aynı dönemde **ISO 5000** 500'ün
 yüzde üçüncü kar ve zarar toplamı
 yüzde 34 artışla 46 milyar lira
 yüzde 40'ten doğrudan karlılığı da
 yüzde 2,1 den yüzde 2,2'ye sunan
 artarken, bu oran da 2015-2016
 talaması olan yüzde 6,6'ya göre
 daha düşük görülmektedir. Bir diğer
 önemli veriyse işletmelerin enerji
 iz, amortisman ve vergi öncesi kar/
 zarar toplamı yüzde 28,8'lik ar-
 tışla 205 milyar lira'dan 264 mily-
 ar lıya, FAÖK'leri karlı olan da
 0,1 puan artışla yüzde 12,7'den
 yüzde 12,8'e artış seyretti. Söz konu-
 su bu oran da son 10 yılı ortalaması
 olan yüzde 14'den aşağıda seyretti.
 Örneğin **ISO 5000** 500'ün 2015-
 2016 talaması olan yüzde 0,2
 olurken, aktif karlılığı da 2023'te
 yüzde yatsırederek yüzde 1,9 oldu.
 Özetle, karlılığında da 0,6 puan
 artış ile en son yüzde 3,9'a çıkarak
 sürürl bir iyileşme kaydetti. Yarı
 süre **ISO 5000** yüzde üçüncü
 dönem kar ve zarar büyüklüğü
 göre zarar eden kuruluş sayısı azal-
 rarak 155'e geriledi. Ancak yine de
 bu, 2008-2009 krizine kıyasla yarıdan
 fazla sayıda kuruluşun zarar eden
 "kırıkkat" geçtiği, **ISO 5000**'e
 göre eden kuruluş sayısı 2014'den
 hesaplanmamıştır.

yüzde 50,2 ile daha hızlı büyüdü ve 1 trilyon 273,7 milyar TL'ye ulaştı. Alt kalemler incelendiğinde; 2024'te yüzde 45,1 olan mali borçlardaki artış, 2025'te yüzde 52,1'e yükseldi. Diğer borçlar ise yüzde 48,2 ile hızı arttı. 2025'te tüm borçlanma türlerinde artışın hızlanması, kredi maliyetlerindeki yükselişe rağmen nispeten daha küçük ve orta ölçekli kuruluşların finansal ihtiyaçlarını karşılamak için daha fazla borçlanmak zorunda kaldığına işaret etti. Yanı sıra kısa vadeli mali borçların toplam mali borçlar içindeki payı üstü üste üçüncü yıl azalarak 2025'te yüzde 54'e geriledi.

ana faaliyetlerinden elde ettiği karın çok büyük bir bölümünü finansman giderlerine ayırma gerçeğinden uzaklaşmam. Öte yandan, net kambiyo zarar geçen yıla göre yüzde 400 artarak 26 milyar TL'ye yükselirken, kambiyo zararındaki diğer faaliyetlerden elde edilen net kar 55 milyar TL düzeyine çıktı. 28 milyar TL'lik üretim faaliyeti dışı net gelir elde edilirken, bu rakamın net satışlara oranı da yüzde 0,9'dan yüzde 1,4'e yükseldi.

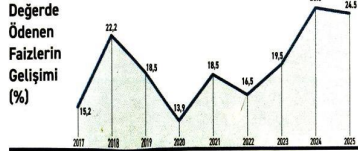
1.354	1.393	Toplam borçların özkaynaklara oranı (%)
-------	-------	---

İkinci 500'de en fazla ihracat yapan ilk 10 kuruluş

2025	2024	Kuruluş	İhracat (Bin \$)
46	100	Çayeli Bakır İşletmeleri A.Ş.	135.538
23	15	Sürsün Su Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	120.704
134	170	Kardem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	110.830
143	-	Şık Makas Giyim San. ve Tic. A.Ş.	110.581
39	41	Tiryaki Taahh. ve Ticaret A.Ş.	105.557
33	-	Klîmasan Klima San. ve Tic. A.Ş.	105.543
32	22	Ünitez Tekstil ve Ticaret A.Ş.	105.047
184	179	Isık Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	104.864
27	215	Gümüştaş Madencilik ve Ticaret A.Ş.	101.626
244	60	Baykan Denim Konfeksiyon A.Ş.	97.797

Net Katma

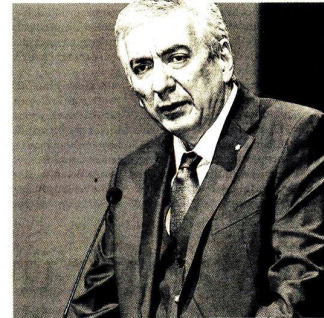

İkinci 500'de en kârlı ilk 10 kuruluş

2025	2024	Kuruluş	FAVÖK (TL)
52	97	Konya Çimento Sanayi A.Ş.	3.909.508.785
166	-	İpekyol Gıda Sanayi Pazarlama ve Ticaret A.Ş.	2.564.581.065
152	300	İstanbul Halk Elektrik Uyuşu Maddeler Güda San. ve Tic. A.Ş.	2.543.216.096
27	215	Gümüştaş Madencilik ve Ticaret A.Ş.	2.500.516.674
38	19	Menderes Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	2.037.417.861
198	68	Cimtaş Çelik İmalat Montaj ve Tesiât A.Ş.	1.973.419.035
46	100	Çayeli Bakır İşletmeleri A.Ş.	1.700.190.164
268	303	Reyçidat Açı Yönetim, Yenilenbilir Enerji Üretim, Nakliye ve Enerji İzmirletleri San. ve Tic. A.Ş.	1.555.252.508
413	-	Dolvet Biyoteknoloji A.Ş.	1.430.145.545
147	157	Dalgakiran Makina San. ve Tic. A.Ş.	1.366.378.971

İkinci 500 listesindeki ilk 40 şirket

Genel Sıra No	Sıra No (Özellik)	Kuruluş Adı	Ödellenen Satışlar (Milyon TL)
1	-	Koncrete Jeneratör Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	5.317.043.085
2	31	Norin Salihi Vida ve Çvrata Makine San. ve Tic. A.Ş.	5.307.861.180
3	20	Bakla Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	5.305.765.876
4	-	Varin Plastik San. ve Tic. A.Ş.	5.304.257.492
5	92	Seneçak Göda Fındık Emegir Tur. Nak. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.	5.297.948.528
6	-	Frimeks Kimya ve Etiler San. Tic. A.Ş.	5.267.461.789
7	45	Cherdy Çatı Katkı Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	5.260.365.903
8	-	Verço Yag Basın Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	5.257.629.703
9	69	Taçrım Çimento San. ve Tic. A.Ş.	5.035.029.226
10	89	Johansen Enerji Osmotik Ürünleri Ltd. Şti.	5.176.586.231
11	42	Ege Kimya San. ve Tic. A.Ş.	5.155.379.032
12	43	İspak Enrek Ambalaj Sanayi A.Ş.	5.134.307.887
13	ABC	Detelerjen San. ve Tic. A.Ş.	5.131.519.324
14	-	Bayışık Metal San. ve Tic. A.Ş.	5.124.700.433
15	76	Batıoğlu Söke Çimento Sanayi A.Ş.	5.116.570.020
16	136	Poyraz Poyraz Fındık Entegre San. ve Tic. A.Ş.	5.113.767.160
17	2	Yılmaz Redüktör San. ve Tic. A.Ş.	5.101.157.710
18	6	ERBOSAN Erciyes Boru San. ve Tic. A.Ş.	5.099.876.655
19	-	Turkuzlu Plastik ve Temizlik Ürünleri San. Tic. A.Ş.	5.051.719.904
20	-	Durum Göda San. ve Tic. A.Ş.	5.043.561.587
21	112	Eksik Enerji A.Ş.	5.042.978.057
22	-	İskur Tekstil Enerji Tic. ve San. A.Ş.	5.028.478.548
23	13	Sürsan Su Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	5.011.894.833
24	-	-	-
25	-	Katun Madencilik Sanayi A.Ş.	4.998.087.642
26	79	Nakliye ve Akaryakıt Ticaret A.Ş.	4.997.554.254
27	29	Sapra Temizlik Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	4.997.554.254
28	219	Gümüştaş Madencilik ve Ticaret A.Ş.	4.973.264.585
29	29	Baştaş Harar Beton San. ve Tic. A.Ş.	4.964.642.456
30	237	Parsan Makina Pargalan Sanayi A.Ş.	4.960.497.327
31	-	Salcomp Turkey Teknoloji San. ve Tic. A.Ş.	4.955.628.226
32	-	Değaf Madencilik San. ve Tic. A.Ş.	4.930.459.714
33	22	Üstekil Tekstil ve Ticaret A.Ş.	4.933.064.564
34	33	Kılınasın Kılma San. ve Tic. A.Ş.	4.903.506.462
35	34	Penzan Akaryakıt Ticaret A.Ş.	4.875.415.844
36	-	Förp Simgir ve Yataş San. Tic. A.Ş.	4.863.246.826
37	34	Sarıduyda Göda Mutfak İçtümelleri Ticaret A.Ş.	4.844.725.324
38	177	Soyşığı Göda San. ve Tic. A.Ş.	4.833.043.050
39	19	Menderes Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	4.831.264.433
40	41	Tiryaki Tahıl ve Yem Ticaret A.Ş.	4.814.107.453
41	-	Nemak Zımrın Kömür Sanayi A.Ş.	4.811.479.649

"Sanayicinin en ağır yükü finansman maliyetleri"

İstanbul Sanayi Odası
(ISO) Yönetim Kurulu
Başkanı **Erdoğan Bahçıvan**, ISO
İncelendi ISO araştırmasını
sonuçlarına ilişkin yaptığı
açıklamada, 2025 yılına
kürselle talebinin zayıfladığı
ve finansmana erişimin
zorlaştığı, yüksek faiz
orandının maliyetlere baskı
yaratmış olduğunu ifade etti.
Zirade dışı finansman
zorluğu bir dönem olduğu
nasıl olsa, artık finansmanın
işaret etti. Doğrudan
sonuçlarına da bu gerekçeli
bütün açıklığı ortaya
koyduğuna dikkat çekerek
Bahçıvan, üretimin
gerilerinin çeyreklik reel
satışlarının ardından
2025'e tencere yılını 0,2 gibi
son derece sınırlı bir reel
akış gösteceğini belirtti. ISO
Başkanı Bahçıvan, 2025
yılına ilişkin tahminde ise
ISO 500'e gözlenen gelir
ihracat performansının
aksine, yasanın yüzde 0,31
gerilerimin toplam satışları
sınırladığını dile getirdi.

Üretim çarkları durmadı
Araştırmanın ortaya koyduğu bir diğer önemli gerçekçi ise **sanayicinin** en büyükünün finansman maliyetleri olduğuna işaret eden Başçıvan, "Finansman giderlerinin faaliyet karına oranının yüzde 87'ye yükselmesi, **sanayicimizin** kazandığının önemli bir bölümünü finansman maliyetlerine ayırmak zorunda kaldığını göstermektedir. Bu tablo, tıpkı **İSO 500** sonuçlarında

olduğu gibi, içinde bulunduğumuz dönemin ekonomisiyle bir kez daha **sanayi** sektörümüzümüzün ortasında kaç biçimde ortaya koyacaktır" dedi. Söz konusu olumsuzluklara rağmen, **sanayi** kuruluşlarımız üretim çalışmalarını durdurmamış, yatırım araçlarını çalıştırarak korumadığını Türkiye ekonomisinin omurgası olması sürdürdüğünü aktaran Bahçivan, şu değerlendirmelerde bulundu: "Bukarilerle, **Türk sanayisinin** önemli güçtür. Finansman baskıları, duralan dış talep ve artan maliyetler karşısında mücadele edilmesinde sürdüren kurulumlarımız, yalnızca ekonomik bir başarıyı değil, aynı zamanda gelecekteki refahımızı da güvence altına almaktadır. Çünkü **sanayici** yalnızca mal üretmez; istihdam üretir, ihracat gerçekleştirir, teknoloji geliştirir ve ülkesinin geleceğine güven kazandırır. Türkiye'nin sürdürülebilir büyümesi, enflasyona kalıcı mücadelesi, rekabet gücünü artırması ve toplumsal refahı yükseltmesi ancak gücü olan **sanayi** yapısıyla mümkündür. Bu nedenle, yaygın yatırım artırma, üretimi, ihracatı, verimliliği ve teknolojik dönüşümü destekleyen politikalar, ülkemizin geleceği açısından stratejik bir zorunluluktur."

■ Yüksek teknoloji artışa geçti

İso Bank 500'ün de teknoloji
yeni ürünleri geliştiren ve yaratılan katma
değerden paydaşları bakiğindedir, 2017'den
bu yana oldulğu gibi 2025 yılına da
yaratılan katma değer itibarıyla en
çok katma değer yaratan şirketler
arasında pay, yüzde 40,8 ile dışıık
teknolojiye yönelik **sanayi**lere atıf
yapanlar arasında 3. sırada gelip
yüzde 0,2 puan düşüştü. Örneğin
teknolojiye yönelik **sanayi**ye atıf
yapan 0,6 puan azalışla yüzde 22,7;
tarıma yönelik teknolojiye yönelik
sanayiye atıf yapan ise 0,8 puan azalışla
yüzde 22,2'ye geriledi. Buna karşılık
teknolojiye yönelik **sanayi**ye atıf
yapan grubun payı ise yüzde 3,3'ten orta-
ve düşük teknolojiye yönelik **sanayi**ye
atıf yapan şirketlere düşürme oldu. Böylece orta-
ve düşük teknolojiye yönelik **sanayi**ye
atıf yapan **sanayi**ye toplam pay, 2025'te
yüzde 22,1 ile rekor seviyeye çıktı.
Öte yandan, listede AR Hecarması
yatırım kuruluşu sağla yüzde 23,8'den
yüzde 22,9'a geriledi. **İso Bank** 500'ün
ortanca payı ise yüzde 16,5'ten yüzde 16
'ya düşürüldü. 0,1 milyar TL'lik AR Hecar-
ması harcamaları (üretimin satışlara
karşı geliri) yüzde 0,62'den yüzde 0,57'ye
gerilerken hafif ikiye kaybettii.

■ **Firmaların
istihdamı
yüzde 2 azaldı**

[illegible]

Zorluklara rağmen üretim devam ediyor

Sanayici ayakta HEDEF BÜYÜYÖR

İstanbul Sanayi Odası Başkanı Erdal Bahçivan, ISO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025 sonuçlarının, zorlu ekonomik koşullara rağmen üretimini sürdüren sanayicinin Türkiye'ye olan güvenini gösterdiğini belirtti. Bahçivan, finansman maliyetlerinin sanayi üzerindeki baskısına dikkat çekerek, üretim, yatırım, ihracat ve teknolojik dönüşümü destekleyen politikaların önemine vurgu yaptı.

İstanbul Sanayi Odası'nın açıkladığı "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025" araştırması, sanayi sektörünün karşı karşıya kaldığı zorlukları ve üreticilerin dayanıklılığını ortaya koydu. ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, araştırma sonuçlarına ilişkin yaptığı açıklamada, verilerin yalnızca şirketlerin performansını değil, Türk sanayisinin üretim azmini ve geleceğe yönelik potansiyelini de gösterdiğini söyledi. Bahçivan, "ISO İkinci 500 sonuçları, bütün zorluklara rağmen üretmeye devam eden sanayicimizin ülkemize olan inancını ortaya koymaktadır" değerlendirmesinde bulundu. 2025 yılının küresel talebin zayıfladığı, finansmana erişimin zorlaştığı ve yüksek faiz ortamının üretim üzerinde baskı oluşturduğu bir dönem olduğunu belirten Bahçivan, bu koşulların sanayi kuruluşlarının performansına da yansımaları söyledi. Bahçivan, ISO İkinci 500 kapsamında üretimden satışların üç yıllık reel gerilemenin ardından 2025 yılında yalnızca yüzde 0.2 oranında artış gösterdiğine dikkat çekerek, ihracattaki yüzde 0.3'lük düşüşün de toplam satışların sınırlandığını ifade etti. Sanayicinin en büyük sorunlarından

birinin finansman maliyetleri olduğunu vurgulayan Bahçivan, finansman giderlerinin faaliyet kârına oranının yüzde 87'ye yükseldiğini belirtti. Bahçivan, "Sanayicimizin kazan-
dığının önemli bir bölümünü finansman maliyetlerine ayırmak zorunda kaldığı görülmektedir. Bu tablo, içinde bulunduğumuz ekonomik yıl için önemli ölçüde sanayi sektörünün üzerinde olduğunu ortaya koymaktadır" dedi.

Üretim çarkları durmadı

Yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen sanayi kuruluşlarının üretime devam ettiğini belirten Bahçivan, sektörün yatırım istediğini koruduğunu ve Türkiye ekonomisinin temel taşı olmayı sürdürdüğünü ifade etti.

Bahçivan, sanayicinin yalnızca ürün üretmediğini; aynı zamanda istihdam sağladığını, ihracata katkı sunduğunu, teknoloji geliştirdiğini ve ülkenin geleceğine güven oluşturduğunu söyledi. Sanayinin daha güçlü bir yapıya kavuşması için verimlilik, yüksek katma değerli üretim, teknoloji yatırımları ve küresel rekabet gücünü artıracak adımların desteklenmesi gerektiğini belirten Bahçivan, uygun finansman imkânlarının önemine dikkat çekti.

Sanayiye sahip çıkmak Türkiye'ye sahip çıkmaktır

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, güçlü bir sanayi yapısının Türkiye'nin sürdürülebilir büyümesi, enflasyonla mücadele, rekabet gücünün artırılması ve toplumsal refahın yükseltilmesi açısından kritik olduğunu söyledi. Bahçivan, "Sanayinin yükünü artıran değil; üretimi, yatırımı, ihracatı, verimliliği ve teknolojik dönüşümü destekleyen politikalar, ülkemizin geleceği açısından stratejik bir zorunluluktur" ifadelerini kullandı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve ekonomi yönetiminin sanayinin finansman ihtiyacını gündeme almasını ve finansman destek paketlerini açıklamasını olumlu değerlendiren Bahçivan, bu adımların Türkiye'nin üretim gücüne verilen önemli göstergesi olduğunu belirtti. Bahçivan, "Sanayiye sahip çıkmak, üretime, istihdama, ihracata, teknolojiye ve gençlerimizin geleceğine sahip çıkmaktır. ISO İkinci 500 sonuçları, tüm zorluklara rağmen üretmeye devam eden sanayicimizin ülkemize olan inancını ortaya koymaktadır. Bu inancı güçlendirmek ve üretim ekonomisini desteklemek hepimizin ortak sorumluluğudur" dedi.

ÇARKLAR, MALİYET YÖNETİMİYLE DÖNDÜ

İkinci 500 dev finansmana çalıştı

İstanbul Sanayi Odası (İSO), haziran ayında açıkladığı 2025 yılı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO 500)" araştırmasının ardından, "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO İkinci 500)" araştırmasının sonuçlarını da dün kamuoyu ile paylaştı. İSO İkinci 500'de üretimden satışlar yüzde 25,7 artışla 1 trilyon 750 milyar liraya yükseldi. Söz konusu artış, 2020 sonrasındaki en düşük oran olarak dikkat çekti.

Tüm borçlanma vadelerinde artış var

Sanayi kuruluşlarının nominal kârları 2024'teki sert düşüşlerin ardından 2025'te baz etkisiyle iyileşmeler kaydetse de yüksek faiz ve artan finansman yükleri karlılık göstergelerinde baskı oluşturmaya devam etti. İSO İkinci 500'ün finansman giderleri yüzde 45,2 oranında artarak 138 milyar TL'ye yükseldi. Aynı yılda faaliyet kârı ise yüzde 35,4 artışla 160 milyar TL'ye yaklaştı. Böylece finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı 5,8 puan daha artarak yüzde 86,7'ye yükseldi. Verilere bakıldığında; İSO İkinci 500'de aktif tarafta dönen varlıklar yüzde 36,8; duran varlıklar yüzde 22,6 oranında büyü-

Türkiye ekonomisinin İkinci 500 büyük sanayi kuruluşu dün açıklandı. İSO İkinci 500, üretimden satışlarını yükseltti, nominal kâr artışı yakaladı ama finansman giderleri yüzde 45,2 artışla 138 milyar TL'ye çıktı. İkinci 500'ün ilk sırasında ise Teksan Jeneratör var.

dü. Böylece aktif toplamındaki artış yüzde 29,9 olarak gerçekleşti. Pasif tarafta ise özkaynaklar yüzde 13,3 ile sınırlı bir artış gösterirken, toplam borçlardaki artış yüzde 50,2 ile çok daha yüksek seyretti. 2025'te borçların aktifler içindeki payı 7 puanlık artışla yüzde 51,8'e yükselirken, özkaynakların payı yüzde 48,2'ye geriledi. Toplam borçlar ise 2024'ten daha hızlı büyürken vadelerine göre bakıldığında tüm borçlanma türlerinde artış olduğu görüldü. **s06-07-08**

5,3 MİLYAR TL CİRO İLE TEKSAN JENERATÖR İLK SIRADA YER ALDI

Geçen yıl İSO İkinci 500'de ilk sıra Teksan Jeneratör'ün oldu. İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından açıklanan İSO İkinci 500 araştırmasının sonuçlarına göre, Teksan Jeneratör Elektrik 5 milyar 317 milyon TL üretimden satış rakamıyla listenin zirvesinde yer aldı. Şirket, önceki yıl İSO 500 listesinde 496. sırada bulunuyordu. Teksan Jeneratör'ü 5 milyar 308 milyon lirayla Norm Salihli Vida ve Cıvata, 5 milyar 306 milyon lirayla Biska Tekstil izledi. İlk 10'da yer alan bazı şirketler şunlar: Vatan Plastik, Şenocak Gıda Fındık Entegre, Frimpeks Kimya ve Etiket, Chryso-Kat Katkı Malzemeleri, Verde Yağ Besin Maddeleri.

285 bin kişi
500 şirketin toplam istihdamı

28 milyar TL
Üretim faaliyeti dışı net gelir

1,7 trilyon TL

İSO İkinci 500'ün üretimden satışları

15,9 milyar dolar

İkinci 500'ün toplam ihracatı

10 milyar TL

AR-GE harcamaları

26 milyar TL
Net kambiyo zararı

55 milyar TL
Diğer faaliyet net kârı

493
Listede yer alan özel şirket sayısı

"OLUMSUZLUKLARA RAĞMEN SANAYİ KURULUŞLARI ÜRETİM ÇARKLARINI DURDURMADI"

İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, araştırmanın, "sanayicinin üzerindeki en ağır yükün finansman maliyetleri olduğunu"

gösterdiğini kaydederek, "Finansman giderlerinin faaliyet kârına oranının yüzde 87'ye yükselmesi, sanayicimizin kazandığının önemli bir bölümünü finansman maliyetlerine ayırmak zorunda kaldığını göstermektedir. Bu tablo, tıpkı içinde bulunduğumuz dönemin ekonomik yükünü bir kez daha sanayi sektörümüzün omuzladığını açık biçimde ortaya koymaktadır" ifadelerini kullandı.

26
İSO 500'den İSO İkinci 500'e gerileyenler

% 0,87
İkinci 500'ün GSYH içindeki payı

155
Zarar eden şirket sayısı

69
Listeye eklenen yeni kuruluş sayısı

43
Halka açık şirket sayısı

İKİNCİ 100 LİSTEYE GİRİŞ FİRMALAR						
Sıra	2024 sırası	Kuruluşlar	Ödünetsiz satış (mln TL)	126 +		Esas Pazarı
1	-	Teksan Jeneratör	5.317.403.955	127	133	Kırsıe Tıcarî Aletler
2	31	Norm Sahil Vıda	5.297.861.180	128	16	İkıl Bıyık Tektel
3	20	Baka Tektel	5.305.789.896	129 +	-	-
4	-	Vatan Plastik	5.304.257.692	130	149	Güneşgüç Süt Gıda
5	92	Şenokak Gıda Fırık	5.297.948.528	131	95	Ankırı Menek
6	-	Fırmpık Kırma	5.297.461.789	132	207	İkıl Sıcak Gıda
7	45	Çeyrek Kıt Valtı Met	5.293.205.328	133	84	Espan F Z Sıcak Plastik
8	-	Verde Yıl Beşin Mad	5.237.429.703	134	170	Kardem Tektel
9	62	Taşım Çimento	5.203.039.226	135	134	Yıyır Korkelçyon
10	89	Johnson Electric Ot	5.194.284.231	136	139	Korkmaz Mektel Eşyaları
11	46	Eker Kırma	5.153.370.036	137	236	Anadolı Bakır
12	63	İşık Enel Ambıaj	5.134.307.488	138	234	Fırmpık Fırkeler
13	-	Altı Kırma	5.124.702.324	139	-	İkıl Fırkeler
14	-	Bıyıkçık Metal	5.124.704.033	140	248	Kama Bıyıkçık
15	76	Batolok Sıcak Çimento	5.116.570.140	141	1	İstanbul Adıst Fırkaları
16	136	Pıyızat Pıyızat Fırık	5.113.270.140	142	5	Kanal Etkelr
17	2	Yılmaz Redüktör	5.101.797.710	143 +	-	Şık Sıkay Gıyım
18	6	EBİOSAN Ercıyos Bıyık	5.099.826.655	144	107	Uğurlıkan Tektel
19	26	Turkuvaz Plastik	5.061.761.945	145	382	Kardem Tektel Ünıer
20	-	Dünyasık Çimento	5.061.761.945	146	217	İkıl Ünıer Fırkaları
21	112	Elasm Etkelr	5.042.177.407	147	117	Dağınırın Mektel
22	-	İkıl Tektel Ünıer	5.028.478.548	148	61	Etkelr Sıcak Gıda Tarmı
23	15	Sınasın Süt Ünıerı	5.018.894.833	149	355	Ege Seramık
24	+	-	-	150	204	Orma Orman Mahsulıer
25	35	Kalıban Mademık	4.998.087.642	151	274	Bıyık Tarmı Ünıerı
26	78	Sapıo Tarmık Ünıerı	4.997.504.074	152	-	Tarmık Yıyır Şenok
27	-	Görmeşık Mademık	4.976.246.585	153	296	Tarmık Seramık
28	30	Bıyıkçık Bıyık Beton	4.964.256.456	154 +	-	-
29	237	Parsın Makıno	4.960.497.322	155 +	-	-
30	-	Salcımpı Turkıy Tektelıyık	4.955.628.226	156	189	Beşın Nıyasta Gıda
31	-	Değay Mademık	4.930.459.714	157	74	Dıka Tıyektın
32	22	Ünıekel Tektel ve Tıyekt	4.900.064.765	158	30	Çelıkkan Tektel
33	-	Kılmaşın Ot	4.899.500.462	159	18	MEK Construction
34	-	Bıyıkçık Alıyırın	4.896.166.166	160	211	Yıyır Tektel
35	+	Fırm Sıcak ve Yıyık	4.864.256.854	161 +	-	-
36	53	Sardıyık Gıda Mektel	4.841.725.324	162	440	Değaylı Bakır Bakır
37	175	Sıyıkçık Gıda	4.833.043.090	163	73	TYH Tektel Paçakları
38	19	Mendes Tektel	4.831.264.633	164	27	Ege Endüstri
39	41	Tıyık Tıyık Yıyır	4.814.107.453	165 +	-	-
40	81	Nemalı Ünıer Döküm	4.811.478.649	166 +	-	-
41	-	Tıyık Mademık	4.797.337.437	167	54	Bıyıkçık Gıyım
42	11	Bıyıkçık Etkelr	4.797.337.437	168	470	Amayış Sıcak Fırkaları
43	-	-	-	169	268	Ertelr Tektel
44	106	Aster Tektel	4.784.034.932	170	188	Yıyır Seramık
45	80	Canık Mademık	4.764.066.547	171	264	Ödlem Tarmı Ünıerı
46	100	Çayık Bakır	4.761.320.085	172	109	Etkelr Etkelr Ünıerı
47	75	Bıyıkçık Metal	4.756.343.075	173	158	İSTAN İstanbul Beton
48	-	Ortaçık Beton	4.754.267.481	174	81	Yıyır Beton
49	82	Bıyık Gıda	4.754.267.481	175	222	Yıyır Sıcak ve Süt Ünıer
50	-	Nıh Beton	4.727.861.707	176	99	Emperya Halk
51	70	Constanta Pıyızat	4.727.125.555	177	287	Hektık Tıyık Tektel
52	97	Kırma Çimento	4.716.352.863	178	169	Arma Fırık Sıtemlerı
53	49	Tektık Tarmık Mektel	4.714.970.083	179	40	Bıyıkçık Tarmı
54	3	Bıyıkçık Tektel	4.737.532.630	180	227	İkıl Seramık
55	105	Nıgıdıyık Metal	4.687.331.088	182	145	Yıyır Tektel
56	17	Harput Tektel	4.672.894.304	183	243	An Bıyıkçık Gıda
57	44	Fırm Döküm	4.620.814.462	184	179	İkıl Tarmı Ünıerı
58	174	Kuzye Bıyık	4.625.200.122	185	193	Genıkçık Kırma
59	336	Sıyık Beton	4.608.377.197	186	173	Geşay Enerjı
60	136	Ödöl Beton	4.604.903.218	187	131	Kanca Etkelr
61	28	Elık Beton	4.598.478.849	188	100	Kulurıyık İyıkçık
62	13	Tektık Plast	4.592.432.402	189 +	-	-
63	-	-	-	190	223	OM Kablo Kırma
64	-	Çalık Demir Tektel	4.549.088.745	191	57	Alkızın İnkıyap
65	119	Norm Sınasın	4.539.378.370	192	161	Verıyıkçık Orman Ünıerı
66	-	-	-	193	51	Kıyıkçık Tektel
67	-	-	-	194	304	Sıyıkçık Bıyık Bıyıkçık
68	23	Kartal Halk Tektel	4.472.252.911	195	120	Yıyır Beton
69	77	Panda Alıyırın	4.472.063.142	196	239	ASD Larnıat
70	225	Atıkçık Gıda ve Süt	4.468.702.304	197	63	Aç Halk Yemek Gıda ve Tıyım
71	-	-	-	198	68	Çıyıkçık İkıl Mektel ve Tektel
72	+	-	-	199	236	Habıyır
73	-	Akso Sıra	4.466.350.620	199	236	Alkızın Halk
74	114	Tayyık Gıda	4.453.915.518	200	339	Alıyırçık Gıda
75	138	Katman Gıda San ve	4.452.353.803	201	117	Kale Kıt ve Kıt Şenok
76	-	Özşey Beton Mademık	4.442.416.280	202	72	Nıh Pıyızatçık Çelık
77	37	Kayayır Kırma	4.441.915.225	203	122	Durmadır Makıno
78	25	Uşay Gıda Ünıekel	4.438.311.806	204 +	-	-
79	138	Erdöğertçık Alıyırın	4.432.158.214	205	235	Pıyızat Mademık Eşyaları
80	17	Tufan Endüstri Döküm	4.431.454.863	206	180	İkıl İyıkçık
81	66	Sak Tarmı	4.424.954.372	207	233	Dıyık Enerjı
82	115	Halk Çelık ve Halk	4.421.331.556	208	254	İnkıy Süt Ünıerı
83	271	Tıyır Halk	4.411.247.236	209	192	Bıyık Alıyırın
84	108	Tarmık Gıda	4.410.630.187	210	123	Sıyıkçık Bıyıkçık
85	+	Adıyırın Orman Beton	4.407.325.512	211 +	-	Bıyıkçık Kablo
86	187	Çelıkçık Gıyım	4.389.678.683	212	262	Reşer Kablo
87	-	-	-	213	-	-
88	71	Bıyık Seler	4.365.716.648	214	259	Yıyır Makıno
89	266	Uşık Tarmı	4.351.158.463	215	255	Modn Mobılyı
90	202	Uşık Seramık	4.346.075.762	216	127	Alıyır Panel
91	186	Kardemçık Gıdaçık Gıda	4.345.532.332	217 +	-	Eşık Enerjı
92	103	Öğütçık Tektel	4.341.186.303	218	410	Orık İyıkçık
93	9	Ağrıyır Gıdaçık Gıda	4.332.213.513	219	134	Değay Yıyır
94	-	Zorlıkçık Tektel	4.329.468.720	220	168	Öğütçık Orman
95	150	Genıkçık Değaylı Yıyırçık	4.309.560.325	221 +	-	Nıyık Beton Bıyıkçık
96	50	Orta Anadolu Tıyekt	4.283.804.064	222	319	Soma Çimento
97	8	Çıyırın Beton Tıyekt	4.282.920.591	223	295	Bıyıkçık İyıkçık
98	104	Eğılçık Kırma	4.282.633.791	224	79	Sıra Makıno
99	101	Altıyırın Tektel	4.282.621.139	225	141	Manşıl Bıyık
100	-	Bıyıkçık Beton	4.282.621.139	226	469	Bıyıkçık Beton
101	-	Eşıkçık Demir Çelık	4.273.299.075	227	277	Eşık Yıyır
102	183	Sıyıkçık Beton Şenok	4.254.484.273	228	380	İnkıy Çelıkçık
103	-	Tarmıkçık Yıyık	4.253.261.628	229	171	Sıyıkçık Demir Çelık
104	185	Canım Alıyırın Profıl	4.251.274.704	230	201	İşıkçık Kırma
105	+	BAGAS Bandırma Gıyım	4.248.792.111	231	94	Bıyıkçık Beton Şenok
106	6	Modn Kale Nobel Ambıaj	4.243.249.413	232	159	Alıyır Menekçık
107	195	Gold Halk Yıyırçık	4.241.904.074	233	247	Eşıkçık Yıyır
108	-	-	-	234	154	Eşıkçık Şenok
109	126	Sınabıyır Ambıaj	4.239.476.262	235	249	Sıyıkçık Halk Tektel
110	124	Sıkı Değaylıçık	4.228.323.373	236	147	Bıyıkçık Bıyıkçık Anadolu
111	125	Aşık Ambıaj Bakır	4.222.204.870	237	300	İkıl Çelık
112	110	Ene Bakır	4.199.967.804	238	332	Kırsıy Ormançık
113	-	Kırsıy Makınoçık Kıtçık	4.178.376.379	239	155	Kırsıy Kırma
114	366	Tıyıkçık Bakır	4.167.231.240	240	335	Bıyıkçık Kırma
115	144	Gıyır Yem Gıda ve Eşık	4.142.438.156	241	256	Kale Orta Yıyırçık
116	228	Alıyırın Etkelr	4.160.231.531	242	196	Bakırçık Yem
117	137	ZF Lemfordçık Alık	4.160.548.405	243	260	Rokemçık Ormançık
118	83	Çelıkçık Bakır	4.154.774.163	244	80	Bakırın Demir
119	86	Mıyır Halk	4.142.468.120	245	278	Orıkçık Bakır Ambıaj
120	213	B Bıyıkçık Plastik	4.141.653.265	246	289	İkılçık Sıyıkçık
121	278	Eşıkçık Yıyır	4.140.548.247	247 +	-	Alıkçık
122	+	Ve Halkçık Bakır	4.140.130.358	248 +	-	Lıyır Paçakçık
123	-	Pıyıkçık Enel Ambıaj	4.138.729.581	249	340	Sıyıkçık Tıyekt
124	232	Tıyıkçık Tektel	4.123.927.121	250	281	Bıyık Enerjı
125	232	RH Magneşıy Tıyekt	4.114.845.114			

Seçilmiş temel göstergeler					
	Tutar (Milyon TL)		Değişim (%)	Net Satışlara Oran (%)	
	2024	2025		2024	2025
Net Satışlar	1.618.404	2.061.617	27,4	100	100
- Satışların Maliyeti	1.341.361	1.687.883	25,8	82,9	81,9
Brüt Satış Karı (Zararı)	277.043	373.733	34,9	17,1	18,1
- Faaliyet Giderleri	159.130	214.111	34,6	9,8	10,4
Faaliyet Karı (Zararı)	117.913	159.623	35,4	7,3	7,7
Finansman Öncesi Kar (Zararı)	132.496	187.793	41,7	8,2	9,1
- Finansman Giderleri	95.366	138.466	45,2	5,9	6,7
Donem Karı (Zararı) (V.O)	34.292	45.948	34	2,1	2,2
Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Karı (EBITDA)	206.094	264.901	28,8	12,7	12,8

Üretimden satışlar (Net)					
	Üretimden Satışlar (Net) (Milyar TL)	Değişim (%)	Yurtiçi Ücreti Enflasyonu (%)	Reel Değişim (%)	
2015	75,6	5,3	5,3	0	
2016	82,2	8,6	4,3	4,2	
2017	107,6	30,9	15,8	13,1	
2018	137,5	27,8	27	0,6	
2019	157	14,2	17,6	-2,9	
2020	211,1	21,7	12,2	8,5	
2021	339,2	77,5	43,9	23,4	
2022	694,8	104,8	128,5	-10,4	
2023	987,9	42,2	49,9	-5,2	
2024	1.393,0	41	41,1	-0,1	
2025	1.750,40	25,7	25,4	0,2	

Finansman giderleri / faaliyet karı (%)					
	Tutar (Milyon TL)			Değişim (%)	
	2023	2024	2025	2023/2022	2024/2023
Finansman Giderleri (Milyon TL)	65.508	95.966	138.466	303,1	45,4
Faaliyet Karı (Zararı) (Milyon TL)	145.451	117.913	159.623	44,9	-18,9
Finansman Giderleri / Faaliyet Karı (%)	45,1	80,9	86,7	-	-

5,3 milyar TL ciro ile Teksan Jeneratör ilk sırada yer aldı

Geçen yıl **İSO İkinci 500**'de ilk sırayı 5 milyar 317 milyon liraklı üretimden satışla Teksan Jeneratör aldı. **İstanbul Sanayi Odası** (İSO) tarafından açıklanan **İSO İkinci 500** sıralamasının sonuçlarına göre, Teksan Jeneratör Elektrik 5 milyar 317 milyon TL üretimden satış rakamıyla listenin zirvesinde yer aldı. Şirket, önceki yıl **İSO 500** listesinde 496. sırada bulunuyordu. Teksan Jeneratör 0,5 milyar 308 milyon lirayla Norm Salihli Vida ve Cıvata, 5 milyar 306 milyon lirayla Biska Tekstil izledi. İlk 10'da yer alan diğer şirketler

sırasıyla Vatan Plastik, Şenocak Gıda Fındık Entegre, Frimpeks Kimya ve Etiket, Chyros-Kat Kat Malzemeleri, Verde Yağ Besin Maddeleri, Trocim Cimento ile Johnson Electric Otomotiv Ürünleri oldu. İkinci 500 sıralamasına üretimden satışları 5 milyar 317 milyon liralık 2 milyar 220 milyon lira arasında kalan şirketler girebildi. **İSO İkinci 500**'de halka açık kuruluşların sayısı 4 artarak 43'e yükseldi ve en yüksek düzeyine ulaştı. Yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı ise 5 azalarak 62'ye geriledi.

KDV alacağı yüzde 25'lik artışla 22 milyar lira oldu

Sanayicilerin uzun yıllardır dile getirdiği ve makul bir çözüm bulunmasını noktasında çeşitli öneriler sunduğu devreden KDV alacakları sorunu, gerek **İSO 500**'de gerekse **İSO İkinci 500**'de hala devam ediyor. Hatırlanacağı üzere devreden KDV yükü, **İSO 500** için 2025 yılında yüzde 42,1

artışla 120 milyar TL'nin üzerine çıkmıştı. **İSO İkinci 500**'de de devreden KDV bir önceki yıla göre yüzde 25,2 oranında artarak 22 milyar TL'ye yaklaştı. **İSO İkinci 500**'de devreden KDV, 2025 yılında 22,1 milyar TL'ye düşürüldüğü bildirildi. Bu durumda, devreden KDV'nin 2025 yılında 22,1 milyar TL'ye düşürüldüğü bildirildi. Bu durumda, devreden KDV'nin 2025 yılında 22,1 milyar TL'ye düşürüldüğü bildirildi.

laştı. Böylece finansman giderlerinin faaliyet karına oranı 5,8 puan daha artarak yüzde 86,7'ye yükseldi. Verilere bakıldığında; **İSO İkinci 500**'de aktif tarafta dönen varlıklar yüzde 36,8; duran varlıklar yüzde 22,6 oranında büyüdü. Böylece aktif toplamındaki artış yüzde 29,9 olarak gerçekleşti. Pasif tarafta ise özkaynaklar yüzde 13,3 ile sürürlü bir artış gösterirken, toplam borçlardaki artış yüzde 50,2 ile çok daha yüksek seyretti.

Borçların aktif içindeki payı yüzde 51,8
İSO İkinci 500 borç ve özkaynaklarının dağılımı açısından da çarpıcı veriler sunuyor. 2025'te borçların aktifler içindeki payı 7 puanlık artışla yüzde 51,8'e yükselirken, özkaynakların payı yüzde 48,2'ye geriledi. Borçların yüzde 13,3 ile sürürlü bir artış gösterirken, toplam borçlardaki artış yüzde 50,2 ile çok daha yüksek seyretti.

Uzun vadeli borçlar hızlandı
2025'te tüm borçlarına türlerinde artışın hızlanması, kredi maliyetlerindeki yükselişe rağmen nispeten daha küçük ve orta ölçekli kuruluşların finansal ihtiyaçlarını karşılamak için daha fazla borçlanmak zorunda kaldığına işaret etti. Borçların vadelerine göre gelişimini ise uzun vadeli mali borçların kısa vadede artışla yüzde 41,1 ile sürürlü bir artış gösterirken, toplam borçlardaki artış yüzde 50,2 ile çok daha yüksek seyretti.

Zayıf talep ve finansman koşulları baskılıyor

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **İsmail Bahçıvan**, **İSO İkinci 500** sıralamasının 2025 sonuçlarının yarın **İSO** kuruluşlarının performansını da aynı zamanda **Türk Sanayisinin** direncini, üretim azalmasını ve geleceğe dair potansiyelini de ortaya koyduğunu söyledi. Bahçıvan, geride bırakılan yılın küresel talebin zayıfladığı, finansmana erişimin zorlaştığı, yüksek faiz ortamının üretim üzerinde ciddi baskılar oluşturduğu zorlu bir dönem olduğunu belirterek, **"İSO 500**'de gözlenen güçlü ihracat performansını aksine, **İSO İkinci 500**'ün ihracatından yaşanan yüzde 0,3'lük gerileme toplam satışları sınırladığını, küresel talepteki zayıflığın ve sıkı finansman koşullarının **sanayi** üzerindeki etkilerinin devam ettiğini göstermektedir" dedi.

Üretimi destekleyen politikalar zorunluluk

İsmail Bahçıvan, açıklanan sonuçların **Türkiye'nin** sürdürülebilir büyümesi, enflasyonu kalıcı mücadelesi, rekabet gücünün artırılması ve toplumsal refahın yükseltilmesi açısından güçlü bir **sanayi** yapısının önemi bir kez daha ortaya koyduğunu belirterek, şu değerlendirmeyi yaptı: **"Sanayinin** yükümlü artıran değil, üretimi, yatırımı, ihracatı, verimliliği ve teknolojik dönüşümü destekleyen politikalar, ülkemizin geleceği açısından stratejik bir zorunluluktur. Geçtiğimiz hafta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve ekonomi yönetiminin **İSO İkinci 500**'ün iltihâmı öncelikli gündem başlıkları arasında alınması ve güçlü bir finansman politikasıyla açıklaması bu bildirimsel derece önemli ve değerli buluyoruz. Bu yaklaşım, **Türkiye'nin** üretim gücüne ve **sanayinin** stratejik rolüne verilen önemin güçlü bir göstergesi olduğunu inanıyoruz."

Zorluklara rağmen üretmeyi sürdürdük

İSO Başkanı Bahçıvan, rekabet gücünü ve üretim kapasitesini desteklemek bu yöndeki adımların sürmesini temenni ederek, şu ifadeleri kullandı: **"Sayın Cumhurbaşkanımız ve ekonomi yönetiminin **sanayinin** sesine verdikleri destek için bir kez daha teşekkür ediyoruz. Çünkü her zaman ifadesiğimiz gibi, **sanayiye** sahip çıkmak, **Türkiye'ye** sahip çıkmaktır. Çünkü **sanayiye** sahip çıkmak, üretme, istihdam, ihracata, teknolojiye ve gençlerin geleceğine sahip çıkmaktır. **İSO İkinci 500** sonuçları, bütün zorluklara rağmen üretmeye devam eden **sanayimizin** ülkemize olan inancını ortaya koymaktadır. Bu inanç güçlendirmek, **sanayimizin** nefes almasını sağlayacak koşulları oluşturmak ve üretim ekonomisini desteklemek ise etik hem de ortak sorumluluğumuzdur."**

İKİNCİ İSO 500 LİSTESİNE GİREN FİRMALAR					
251	393	Parteks Kağıt Endüstrisi	3.376.872.577	376	433
252	300	İstanbul Halk Elektrik	3.364.740.798	377	320
253	325	Toyo Matbaa Mükem	3.360.878.776	378	-
254	220	Alkhan Un	3.352.756.407	379	451
255	341	Bolacalan Un Yem	3.350.254.834	380	+
256	347	Likit Kimya	3.348.894.691	381	372
257	277	Beyda Gıda Ürünleri	3.344.297.334	382	+
258	338	Albion Alüminyum	3.334.866.500	383	+
259	384	Atalay Fındık	3.328.447.179	384	462
260	203	Atık Metal	3.328.447.179	385	386
261	218	Rolla Gıda	3.325.575.831	386	390
262	+	-	-	387	424
263	253	Ateyan Ambalaj	3.325.133.764	388	444
264	288	Enkoğlu Emaye Bakır Tel	3.321.663.872	389	450
265	273	Ecoplas Oromotiv	3.321.607.404	390	313
266	113	Plastay Kimya	3.306.098.921	391	229
267	+	Apak Pazarlama	3.304.083.324	392	408
268	303	Recycla Atık Yönetimi	3.287.792.963	393	466
269	464	Tan-Alize Kozmetik	3.286.898.685	394	378
270	209	Çelantaç Çelik	3.285.452.738	395	+
271	240	Arobus Araç İmalat	3.284.664.381	396	418
272	342	Balta Floorcovering	3.283.972.402	397	367
273	208	Çağın Gıda	3.276.528.536	398	285
274	311	ERL Teknik Enerji	3.274.701.497	399	425
275	279	Haznedar Dürer	3.265.084.765	400	397
276	+	Çam Yem Besicilik	3.261.828.439	401	491
277	480	Floksor Kimya	3.260.682.451	402	-
278	242	Belgin Madeni Yağlar	3.260.003.571	403	432
279	351	Contitech Lastik	3.259.357.854	404	434
280	316	Asist Alüminyum Profil	3.255.767.355	405	370
281	42	Erkunt Tekstil	3.253.888.554	406	329
282	313	Periti Grup	3.249.527.570	407	386
283	166	Küçüker Tekstil	3.245.733.890	408	+
284	457	Efor Yatırım	3.241.643.440	409	+
285	423	Besa Yemcilik	3.237.942.633	410	+
286	310	TB Sewtech Turkey Ot.	3.234.005.359	411	430
287	301	Kurtuluş Baker-Kurum	3.230.378.966	412	409
288	238	Norm İrm Cıvata	3.228.312.302	413	+
289	250	Diogen Tekstil	3.224.670.224	414	309
290	408	Kaçım Cimento	3.219.960.824	415	443
291	392	İpek Yem ve Gıda	3.216.740.424	416	282
292	164	Zafer Tekstil	3.214.395.026	417	221
293	354	Alkvel Gebze Turkey	3.213.788.584	418	420
294	346	Formül Plastik	3.212.645.928	419	385
295	+	Norse Tensançilik	3.207.849.943	420	322
296	403	Chen Güney Enerji	3.185.985.889	421	453
297	284	APR Tekstil	3.172.351.303	422	426
298	450	Copla Sistemler	3.172.120.163	423	+
299	207	Güney Sut Sanayi	3.169.068.020	424	381
300	-	-	-	425	-
301	429	Durkar Halki Tekstil	3.161.718.785	426	463
302	199	İzletay İzmir El Aletleri	3.152.992.330	427	314
303	244	ELK Motor	3.148.080.740	428	358
304	251	Uğur Demir	3.146.735.100	429	404
305	323	APS Tekstil	3.144.354.700	430	328
306	297	İba Kimya	3.144.062.729	431	+
307	129	Hacıoğlu Hazer Beton	3.134.551.883	432	-
308	153	Ozyapar Tel	3.127.762.138	433	+
309	121	Alpplas End. Yatırımlar	3.123.476.524	434	-
310	449	A.B.Gıda	3.111.812.220	435	327
311	364	Kablotek Kablo	3.105.299.835	436	436
312	333	Meray Kuruyemiş	3.094.967.437	437	456
313	+	Emir Halki El ve Gıda	3.089.270.548	438	366
314	205	De-Ka Elektrik	3.085.425.248	439	411
315	401	Klöckner Pentaplast	3.077.258.208	440	478
316	181	Varaka Kağıt	3.076.045.645	441	292
317	176	Demisaş Döküm	3.074.851.744	442	+
318	497	Memak Plastik Gıda	3.065.879.315	443	+
319	291	Alkova Süt ve Gıda	3.065.087.856	444	+
320	-	-	-	445	+
321	-	Hayo Enerji ARGE	3.054.327.461	446	416
322	-	Torsan Tensançilik	3.047.733.161	447	441
323	+	Ozminçilik Pamuk	3.045.512.509	448	361
324	290	Mes Yağ ve Gıda	3.042.265.521	449	330
325	-	-	-	450	415
326	246	Maren Maraj Elektrik	3.037.058.587	451	391
327	311	Çöğürler Yem	3.034.833.768	452	+
328	428	Aluborm Pekmez Alüminyum	3.034.012.496	453	453
329	+	Bolç Gıdalar	3.015.535.505	454	+
330	276	Kasar ve Dual Tekstil	3.014.845.379	455	+
331	373	Kale Pratt & Whitney	3.012.734.120	456	+
332	331	Fimar Mermer	3.007.105.566	457	+
333	-	-	-	458	406
334	356	Fistay Fantazi İplik	2.999.907.792	459	482
335	132	Beşler Tekstil	2.998.565.660	460	+
336	231	Ege Fırın	2.994.717.010	461	337
337	369	Halka Malina	2.986.961.050	462	335
338	247	Alım Tekstil	2.983.040.184	463	335
339	185	Bursa Beton	2.980.123.993	464	+
340	417	Dost Fındık San. ve	2.974.246.851	465	-
341	344	Emisa Elektromotor	2.973.503.386	466	476
342	317	Netafım Sulama	2.968.310.280	467	+
343	+	Kurkçioğlu Jeneratör	2.960.522.063	468	-
344	265	Toraman Tekstil	2.950.303.798	469	+
345	-	-	-	470	+
346	353	Aydın Endüstri	2.948.577.666	471	+
347	286	Schott Oim Cam	2.945.146.530	472	+
348	+	Yurt Çimento	2.941.080.905	473	+
349	224	Gamatels Tekstil	2.936.622.819	474	471
350	371	Enku Tekstil	2.933.758.100	475	348
351	-	-	-	476	+
352	299	Esan Alüminyum	2.928.467.221	477	+
353	334	Barem Ambalaj	2.927.837.633	478	493
354	-	-	-	479	-
355	435	Özmen Un	2.911.489.462	480	+
356	318	Halka Kağıt Karton	2.907.497.798	481	+
357	+	Poly Gürtels Tekstil	2.906.160.897	482	350
358	-	-	-	483	394
359	+	Biota Bisküvi İç	2.902.780.498	484	-
360	387	Sanica Is Sanayi	2.901.813.281	485	+
361	+	-	-	486	197
362	398	P.M.S. Metal Profil	2.897.223.100	487	+
363	326	Özler Plastik	2.888.857.815	488	455
364	+	ZF CVS Turkey Fren	2.887.728.809	489	400
365	380	Alkvel Gebze	2.887.728.809	490	420
366	383	İnci Mobilya	2.886.298.645	491	+
367	412	Ozdoğan İçek Halki	2.881.087.451	492	428
368	352	Metal Matris	2.874.283.525	493	-
369	399	Nazar Tekstil	2.847.633.628	494	483
370	280	Menarini Şalgı	2.843.904.443	495	337
371	427	Zahat Alüminyum	2.841.934.374	496	375
372	321	Kale Kağıt	2.839.819.199	497	+
373	599	T.K.G. Adapazarı Ot.	2.833.203.490	498	+
374	414	Özanteks Tekstil	2.821.191.603	499	379
375	+	Yünsa Yünü	2.819.839.935	500	+
				TOPLAM	1.750.369.585.958

Anadolu'nun sanayi ekosistemi güç kazanıyor

İSO 2025 yılı **İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** araştırması, Türkiye **sanayisinin** yalnızca büyük holdinglerden ibaret olmadığını bir kez daha gösterdi. Üretimden satışlarını 1,75 trilyon liraya çıkaran ikinci 500 şirketleri, üretim kapasitesini korurken Anadolu'nun **sanayi** ekosisteminin de güç kazandığını ortaya koydu. Ancak araştırma, finansman maliyetlerinin hızla yükseldiği, teknoloji yatırımlarının ise rekabet gücünü belirleyeceği yeni bir döneme işaret ediyor.

YURTHABERLERİ

Türkiye ekonomisinde son yıllarda en çok tartışılan başlıklardan biri, üretimin hangi şehirlerde yoğunlaştığı ve **sanayinin** Anadolu'ya ne ölçüde yayıldığı oldu. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** **İkinci 500** araştırması, bu dönüşümün hız kesmeden devam ettiğini yeniden ortaya koydu.

Raporun çıktılarında oluşan tablo, yüksek faiz, daralan iç talep ve küresel ticaretteki yavaşlamaya rağmen üretim yapan şirketlerin faaliyetlerini sürdürdüğünü gösterdi. Ancak rakamların satır aralarında daha önemli bir mesaj daha bulundu. Türkiye **sanayisi** artık yalnızca İstanbul, Kocaeli ve Bursa ekseninde şekillenmiyor. İkinci 500 listesi, Anadolu kentlerinde büyüyen orta ölçekli **sanayinin** ülke üretiminde giderek daha fazla söz sahibi olduğunu ortaya koydu.

Sanayinin yeni ağırlık merkezi Anadolu

Araştırmanın oda dağılımı incelendiğinde üretimin farklı bölgelere yayıldığı açık biçimde görüldü. **İstanbul Sanayi Odası**'na kayıtlı firma sayısı 144 ile ilk sırada yer alırken, **Ege Bölgesi Sanayi Odası** 36 şirketle ikinci sıraya yerleşti. Gaziantep **Sanayi Odası** 33, Kocaeli **Sanayi Odası** 34 şirketle güçlü konumunu korurken Konya, Kayseri, Adana ve Mersin de listeye daha fazla firma sokan şehirler arasında yer aldı. Özellikle Mersin'in son yıllarda beş şirket seviyesinden sekiz şirkete yükselmesi, kentin lojistik avantajını **sanayiye** dönüştürmeye başladığını ve Anadolu'da üretim kapasitesinin daha dengeli bir coğrafi dağılıma yöneldiğini ortaya koydu.

Adana'da hedef ilk 1000'de daha fazla firma

Adana **Sanayi Odası** Başkanı Zeki Kıvanç, **İSO** İlk 500 ve İkinci 500 listelerinde toplam 31 Adana firmasının yer aldığını belirterek, üretimden net satışların güçlü bir artış gösterdiğini söyledi. Kıvanç, yeni organize **sanayi** bölgeleri, lojistik altyapı ve nitelikli gü-

cüyle önümüzdeki yıllarda ilk 1000'de daha fazla Adana firmasının yer almasını hedeflediklerini ifade etti.

Kayseri'de üretim ve yatırımdan vazgeçilmiyor

Kayseri **Sanayi Odası** Başkanı Mehmet Büyüksimitçi, İkinci 500 listesindeki Kayserili firma sayısının 10'dan 15'e yükselmesini **sanayinin** üretim kabiliyeti ve rekabet gücünün göstergesi olarak değerlendirdi. Küresel dalgalanmalar ve finansmana erişimde yaşanan sıkıntılara rağmen **sanayicilerin** üretim, yatırım, ihracat ve istihdamı sürdürdüğünü vurgulayan Büyüksimitçi, önümüzdeki dönemde daha fazla Kayseri firmasının listede yer alacağına inandığını söyledi.

Şehrin **sanayi** ve ticaret kapasitesindeki ivmeye dikkat çeken Kayseri Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Gülsoy, "Bir önceki yıl 10 firmayla yer aldığımız bu prestijli tabloda firma sayımızın 15'e ulaşması ve yüzde 50'lik bir artış yakalamamız son derece memnuniyet vericidir. Bu tablo; Kayseri ticaretinin ve **sanayisinin** zorlu küresel koşullara rağmen direncini koruduğunun, rekabet gücünü artırdığının ve gelişim potansiyelinin ne kadar yüksek olduğunun açık bir kanıtıdır" dedi.

Konya'da dönüşüm yatırımları öne çıkıyor

Konya **Sanayi Odası** Başkanı Mustafa Büyükeçen, ilk 500 ve İkinci 500 listelerinde toplam 25 Konyalı firmasının yer almasının kentin **sanayideki** yükselişini gösterdiğini belirtti. Büyükeçen, yeşil dönüşüm, dijitalleşme, enerji verimliliği, ihracat ve inovasyona yönelik projelerle **sanayinin** rekabet gücünü artırmayı hedeflediklerini ifade etti.

Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk maliyetleri, finansman zorlukları ve küresel rekabete

İstanbul liderliğini koruyor. Anadolu üretim gücünü artırıyor

	Kuruluş Sayısı							
Bağlı Bulunduğu Oda	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
İstanbul Sanayi Odası	156	151	141	132	142	134	135	144
Ege Bölgesi Sanayi Odası	41	38	40	45	39	44	38	36
Kocaeli Sanayi Odası	38	37	40	34	39	35	36	34
Gaziantep Sanayi Odası	33	35	38	38	35	33	36	33
Bursa Ticaret ve Sanayi Odası	25	28	29	32	34	34	34	23
Ankara Sanayi Odası	20	24	20	18	12	14	21	20
Konya Sanayi Odası	15	15	14	14	16	15	13	16
Kayseri Sanayi Odası	12	13	12	13	15	15	10	15
Adana Sanayi Odası	14	12	15	16	15	19	12	15
Balıkesir Sanayi Odası	7	6	4	6	7	7	10	9
Çerkezköy Ticaret ve Sanayi Odası	8	9	6	8	10	11	11	9
Denizli Sanayi Odası	11	8	11	11	11	9	9	9
Çorlu Ticaret ve Sanayi Odası	5	4	5	4	7	8	8	8
Mersin Ticaret ve Sanayi Odası	1	3	6	4	5	5	5	8
Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası	17	15	17	13	14	9	8	8
Manisa Ticaret ve Sanayi Odası	6	9	9	8	7	7	7	6
Diğer Odalar	91	93	93	104	92	101	107	107

rağmen firmaların üretim, yatırım, istihdam ve ihracatın vazgeçemediğine dikkat çekti. Öztürk, bundan sonraki süreçte yüksek katma değerli üretim ve yeni pazarlara açılmanın öncelikli hedefler arasında yer aldığını kaydetti.

Manisa'nın sanayi altyapısı öne çıktı

Manisa Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Mehmet Yılmaz, ilk 500 ve İkinci 500 listelerinde toplam 51 Manisalı firmasının yer almasının kentin güçlü **sanayi** altyapısını ve istikrarlı üretim

yapısını ortaya koyduğunu söyledi. Yılmaz, küresel belirsizlikler ve maliyet baskılarına rağmen üretmeye devam eden **sanayicilerin** başarısının dikkat çekici olduğunu ifade etti.

Mersin'de hedef ölçek büyütme ve teknoloji

Mersin Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Hakan Sefa Çakır, kur, faiz ve enflasyon baskısına rağmen üretim, ihracat ve istihdamın öncelik olmaya devam ettiğini belirterek, **sanayiye** verimlilik, dijitalleşme ve yeşil dönüşümle üst lige çık-

mayı hedeflediklerini söyledi. **MÜSİAD** Mersin Şube Başkanı Mehmet Sait Kayan ise Mersin'in **İSO** İlk 500 ve İkinci

500 listelerinde toplam 31 firmayla temsil edildiğini, üretimden net satış büyüklüğünün 469,2 milyar TL'ye ulaştığını belirtti. Kayan, bundan sonraki hedefin yalnızca listeye giren firma sayısını artırmak değil; yüksek katma değerli üretim, teknoloji yatırımları, ihracat kapasitesini ve **sanayide** ölçek büyümesini hızlandırmak olması gerektiğini vurguladı.

ISO, küçük ölçekli sanayicilerin 2025 yılı ihracat performansına dikkat çekti 'İkinci 500'ün payı azaldı

İstanbul Sanayi Odası (İSO), "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu, 2025" araştırmasını dün yayımladı.

Rapora göre İSO İkinci 500'ün üretimden net satışları, 2024'e kıyasla yüzde 25.4 artarak 1.7 trilyon lirayı aştı. Yİ-ÜFE'ye göre reel değişim yüzde 0.2'de kaldı. İSO İkinci 500'ün ihracatı ise yüzde 0.3 düşüşle 15.9 milyar dolar. Bu kesimin Türkiye'nin ihracatından aldığı pay da yüzde 6.1'den yüzde 5.8'e geriledi. Hem üretimden satış hem ihracat sonuçlarını yorumlayan İSO Başkanı Erdal Bahçivan, şunlara dikkat çekti: "Satışlardaki artış 2020 sonrasındaki en düşük oran oldu. 2025 küresel talebin zayıfladığı, finansmana erişimin zorlaştığı, yüksek faiz ortamının üretim üzerinde ciddi baskılar oluşturduğu zorlu bir dönem olmuştur."

Goldman uyardı

GOLDMAN Sachs, "Türkiye-İhracat Yavaşlamasının Anatomisi" başlıklı bir rapor hazırlayarak Türkiye'nin reel ihracatın 2022-2024'te durgunlaştığını, 2025'in ikinci yarısından itibaren ise gerilemeye başladığını belirtti. Banka, ihracatındaki yavaşlamanın ara ve tüketim mallarında pazar payı kayıpları ile Avrupa ve Ortadoğu'daki talep zayıflığından kaynaklandığını belirtti. Bu yılla ilgili cari açık beklentisi 60 milyar dolar.

Üretimden satışlarda, üç yıllık reel gerilemenin ardından ancak yüzde 0.2 gibi son derece sınırlı artış görüldü. Ayrıca İSO 500'deki güçlü ihracat performansının aksine, İSO İkinci 500'ün ihracatında yaşanan gerileme toplam satışları sınırlandırdığını ortaya koydu."

Bahçivan ayrıca, İSO 500'deki gibi İSO İkinci 500'de de sanayicinin en ağır yükünün finansman maliyetleri olduğunu vurgulayarak "Finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı yüzde 87'ye yükseldi. Sanayicimizin kazandığının önemli bir bölümünü finansman maliyetlerine ayırmak zorunda kalıyor" dedi.

Teksan ilk sırada

İSO İkinci 500 listesinin ilk sırasında ise 5.3 milyar liralık üretimden satışla Teksan Jenaratör yer aldı. Bunu 5.3 milyar lirayla Norm Salihli Vida ve 5.3 milyar lirayla Biska Tekstil izledi.

Doğrudan yatırım varlıkları yükseldi

MERKEZ Bankası, Mayıs 2026 dönemine ilişkin "Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP)" verilerini açıkladı.

Buna göre mayıs ayı itibarıyla Türkiye'nin yurtdışı varlıkları, bir önceki aya kıyasla yüzde 0.5 azalışla 403.7 milyar dolar, yükümlülükleri ise yüzde 2.4 azalışla 795.4 milyar dolar oldu. Rezerv varlıklar, 6.3 milyar dolar azalarak 159.2 milyar dolara geriledi.

Böylece ülkenin UYP'si mayıs ayı itibarıyla eksi 391.7 milyar dolar oldu. Varlık kalemleri bir önceki aya göre incelendiğinde, doğrudan yatırımlar kalemi yüzde 0.9 artarak 80.1 milyar dolar, diğer yatırımlar kalemi yüzde 2.3 artarak 154.2 milyar dolar oldu.

“TÜRKİYE’NİN İKİNCİ 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU”...

ZİRVEDE TEKSAN VAR

İstanbul Sanayi Odası’nın "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025" araştırmasına göre, listede ilk sırayı 5 milyar 317 milyon liralık üretimden satışla Teksan Jeneratör alırken, onu 5 milyar 308 milyon lirayla Norm Salihli Vida ve Cıvata, 5 milyar 306 milyon lirayla Biska Tekstil izledi.

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) tarafından 17 Haziran’da açıklanan "İSO Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025" araştırmasının ardından, daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan "İSO Türkiye’nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025" araştırmasının sonuçları kamuoyuyla paylaşıldı. Buna göre, 2025, **sanayi** firmalarının artan finansman maliyetleri, zayıflayan iç talep, kur ve maliyet dengesi, yatırım iştahındaki yavaşlama ve rekabet gücünü koruma ihtiyacı arasında zorlu bir denge kurmaya çalıştıkları bir yıl oldu. İkinci 500’ün üretimden satışları yüzde 25,7 artışla 1 trilyon 750 milyar liraya yükselirken, artış oranı 2020 yılından sonraki en düşük oran olarak dikkati çekti. Buna karşılık 2025’te yüzde 25,4 olan yıllık ortalama Yurt İçi Üretici Fiyatları Endeksi (Yİ-ÜFE) ile arındırıldığında, üretimden satışların reel olarak binde 2 ile çok sınırlı bir artış kaydettiği görülüyor. Böylece 2022’de yüzde 10,4, 2023’te yüzde 5,2 ve 2024’te binde 1 olan üretimden satışlardaki reel düşüş eğilimi, **İSO 500**’de olduğu gibi **İSO İkinci 500**’de de 3 yılın ardından çok ılımlı düzeyde de olsa artışa döndü.

İSO İKİNCİ 500’ÜN SAMPİYONLARI

Geçen yıl **İSO İkinci 500**’de ilk sırayı 5 milyar 317 milyon liralık üretimden satışla Teksan Jeneratör alırken, onu 5 milyar 308 milyon lirayla Norm Salihli Vida ve Cıvata, 5 milyar 306 milyon lirayla Bis-

ka Tekstil izledi. İlk 10’da yer alan diğer şirketler sırasıyla Vatan Plastik, Şenocak Gıda Fındık Entegre, Frimpeks Kimya ve Etiket, Chryso-Kat Katkı Malzemeleri, Verde Yağ Besin Maddeleri, Traçim Çimento ile Johnson Electric Otomotiv Ürünleri oldu. İkinci 500 sıralamasına üretimden satışları 5 milyar 317 milyon lira ile 2 milyar 220 milyon lira arasında kalan şirketler girebildi. Geçen yıl 69 yeni kuruluş listede yer alma başarısı gösterirken, 26 işletme **İSO 500**’den **İSO İkinci 500**’e geriledi. 405 kuruluş ise son iki yılda da **İSO İkinci 500** sıralamasında yer aldı.

ZARAR EDEN İŞLETME SAYISI 159’DAN 155’E GERİLEDİ

İkinci 500’ün faaliyet kârı yüzde 35,4 artarak 160 milyar liraya yükselirken, faa-

liyet kârlılığı oranı yüzde 7,3’ten yüzde 7,7’ye çıktı. Söz konusu oran, son 10 yılın ortalaması olan yüzde 10,9’un oldukça altında kaldı. Aynı dönemde vergi öncesi kâr ve zarar toplamı yüzde 34 artışla 46 milyar liraya çıktı. Vergi öncesi dönem kârlılığı yüzde 2,1’den yüzde 2,2’ye yükselirken, bu oran da 2015-2024 ortalaması olan yüzde 6,6’ya göre çok daha düşük gerçekleşti. Faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr/zarar toplamı ise yüzde 28,8’lik artışla 264 milyar liraya yükseldi. **İSO İkinci 500**’de vergi öncesi dönemde kâr eden kuruluş sayısı 341’den 345’e yükselirken, zarar eden işletme sayısı 159’dan 155’e geriledi. Faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr/zarar büyüklüğünde zarar eden firma sayısı 3 adet azalarak 27’ye indi. **İAA**

Sanayi devleri kâr kaybediyor

İstanbul Sanayi Odası'nın (**İSO**) açıkladığı **İSO Türkiye**'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu çalışması, **sanayideki** kârsızlık sorununu net bir şekilde ortaya koyarken, imalattaki kan kaybını da gözler önüne serdi.

Ekonomim'den Merve Yiğitcan'ın aktardığına göre, **sanayicinin** ürettiği ürünü kârla satabilme kapasitesini gösteren satış kârlılığı, 10 yıllık süreçte adeta eridi. 2016-2020 yıllarını kapsayan ilk dönemde görece dengeli bir seyir izleyen rasyo, pandemi sonrası küresel tedarik zincirlerinin Türkiye'ye yönelmesi ve kur artışının getirdiği geçici rüzgârla 2021 yılında yüzde 9,5, 2022'de ise yüzde 9,3 ile tarihsel zirvesini gördü. Ancak maliyetlerin kuru yakalaması ve değerli TL'nin etkisiyle başlayan daralma süreci, kârlılığı 2024 yılında yüzde 2,6 ile son 10 yılın en dip seviyesine kadar indirdi. 2025 yılı itibarıyla yüzde 3,4 seviyesine sıkışan satış kârlılığı, **sanayicinin** 10 yıl önce 100 TL'lik bir satıştan 6,8 TL kâr elde edebilirken, bugün ancak 3,4 TL kâr yazabildiğini, yani kârlılık gücünün yarısını kaybettiğini gösteriyor.

AKTİF KÂRLILIKTA 2022 SONRASI SERT FREN

Sanayicinin elindeki makine parkını, tesisleri, hammadde stoklarını ve toplam varlıklarını ne kadar etkin yönettiğinin en temel ölçütü olan aktif kârlılığının 10 yıllık seyri de üretim gücünün operasyonel olarak nasıl aşındığını ortaya koyuyor. 2016 yılında yüzde 6,2 olan **İSO 500** aktif kârlılığı, 2022 yılında yüzde 12,4 ile son 10 yılın rekorunu kırsa da bu zirve çok kısa sürdü. Sıkışma politikaları ve talep daralmasının **sanayi** çarklarını yavaşlatmasıyla aktif kârlılığı 2024'te yüzde 2,2'ye çakılarak dip yaptı. 2025'te ise ancak yüzde 2,9 seviyesine yerleşebildi.

ÖZKAYNAK KÂRLILIĞINDA İRTİFA KAYBI

Kârlılık rasyolarında en kritik alarm ise firmaların kendi özkaynaklarını ne ölçüde kâra dönüştürebildiğini ölçen ve yeni yatırım iştahını belirleyen özkaynak kârlılığı cephesinde çaldı. 2016 yılında yüzde 16,2 olan **İSO 500** toplam özkaynak kârlılığı, 2021 ve 2022 yıllarında yaşanan olağan dışı fiktif kârlar ve kur rüzgârıyla yüzde 35'lerin üzerine çıksa da, finansmana erişimin maliyetinin arttığı son dönemde adeta çakılarak 2025 yılı sonunda yüzde 6'ya kadar indi. 10 yıl önce yatırdığı her 100 TL'lik özsermayeye karşılık 16,2 TL kâr elde eden **sanayicinin** bu getirisinin bugün yüzde 6,0'a inmesi, yüksek faiz ve enflasyon ortamında **sanayicinin** artık yeni yatırım yapmak bir yana, elindeki mevcut sermayeyi bile koruyamadığını acı bir matematiksel gerçeklikle tescilledi.

'Sanayicinin en ağır yükü finansman maliyetleri'

İSO İkinci 500 araştırmasının sonuçlarını değerlendiren **İSO** Başkanı Bahçivan, yüksek faiz, zayıf dış talep ve finansmana erişim sorunlarının **sanayi** üzerinde baskı oluşturduğunu söyledi.

İSTANBUL, AA

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Türkiye'nin **İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025**" araştırmasına ilişkin, "**İSO İkinci 500** sonuçları, bütün zorluklara rağmen üretmeye devam eden **sanayicimizin** ülkemize olan inancını ortaya koymaktadır." değerlendirmesinde bulundu.

Bahçivan, yaptığı yazılı açıklamada, "**İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025**" araştırmasının sonuçlarını değerlendirdi.

İSO İkinci 500 araştırmasının 2025 sonuçlarının yalnızca **sanayi** kuruluşlarının performansını değil, aynı zamanda Türk **sanayisinin** direncini, üretim azmini ve geleceğe dair potansiyelini de ortaya koyduğunu belirten Bahçivan, "Bu araştırma, yarının **İSO 500**'üne girmeye aday şirketlerimizin bugün hangi şartlar altında yoluna devam ettiğini göstermesi bakımından son derece kıymetlidir." ifadesini kullandı.

Bahçivan, geride bırakılan yılın küresel talebin zayıfladığı, finansmana erişimin zorlaştığı, yüksek faiz ortamının üretim üzerinde ciddi baskılar oluşturduğu zorlu bir dönem olduğunu belirterek, şu değerlendirmeyi yaptı:

"Araştırmamızın sonuçları da bu gerçekliği bütün açıklığıyla ortaya koymaktadır.

Erdal Bahçivan

Üretimden satışlar, üç yıllık reel gerilemenin ardından 2025'te ancak yüzde 0,2 gibi son derece sınırlı bir reel artış gösterebilmiştir. **İSO 500**'de gözlenen güçlü ihracat performansının aksine, **İSO İkinci 500**'ün ihracatında yaşanan yüzde 0,3'lük gerileme toplam satışları sınırlandırırken, küresel talepteki zayıflığın ve sıkı finansman koşullarının **sanayi** üzerindeki etkilerinin devam ettiğini göstermektedir."

Erdal Bahçivan, araştırmanın, "**sanayicinin** üzerindeki en ağır yükün finansman maliyetleri olduğunu" gösterdiğini kaydederek, "Finansman giderlerinin faaliyet karına oranının yüzde 87'ye yükselmesi, **sanayicimizin** kazandığının önemli bir bölümünü finansman maliyetlerine ayırmak zorunda kaldığını

göstermektedir. Bu tablo, tıpkı **İSO 500** sonuçlarında olduğu gibi içinde bulunduğumuz dönemin ekonomik yükünü bir kez daha **sanayi** sektörümüzün omuzladığını açık biçimde ortaya koymaktadır." ifadelerini kullandı.

Yaşanan olumsuzluklara rağmen, **sanayi** kuruluşlarının üretim çarklarını durdurmadığını, yatırım arzusunun korunduğunu ve Türkiye ekonomisinin omurgası olmayı sürdürdüğünü vurgulayan Bahçivan, bu kararlılığın, Türk **sanayisinin** en önemli gücü olduğunu bildirdi.

Bahçivan, finansman baskıları, daralan dış talep ve artan maliyetler karşısında mücadeleyi yılmadan sürdüren kuruluşların, yalnızca ekonomik bir başarıya değil, aynı zamanda ülke adına güçlü bir

İkinci 500 Sanayi Kuruluşu açıklandı

İSO tarafından 17 Haziran'da açıklanan "**İSO Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025**" araştırmasının ardından, daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan "**İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025**" araştırmasının sonuçları kamuoyuyla paylaşıldı. Buna göre, en büyük ikinci 500 **sanayi** kuruluşunun üretimden satışları 2025'te bir önceki yıla kıyasla yüzde 25,7 artışla 1 trilyon 750 milyar liraya yükseldi. Geçen yıl **İSO İkinci**

500'de ilk sırayı 5 milyar 317 milyon liralık üretimden satışla Teksan Jeneratör alırken, onu 5 milyar 308 milyon lirayla Norm Salihli Vida ve Civata, 5 milyar 306 milyon lirayla Biska Tekstil izledi. İlk 10'da yer alan diğer şirketler sırasıyla Vatan Plastik, Şenocak Gıda Fındık Entegre, Frimpeks Kimya ve Etiket, Chryso-Kat Katkı Malzemeleri, Verde Yağ Besin Maddeleri, Traçim Çimento ile Johnson Electric Otomotiv Ürünleri oldu.

sorumluluğa da imza attığını belirterek, açıklamasını şöyle sürdürdü:

"Çünkü **sanayici** yalnızca mal üretmez, istihdam üretir, ihracat gerçekleştirir, teknoloji geliştirir ve ülkesinin geleceğine güven kazandırır. Elbette bugün üretim kapasitesini korumak tek başına yeterli değildir. **Sanayimizin** verimlilik, yüksek katma değer, teknoloji üretimi ve küresel rekabet gücü açısından daha güçlü bir yapıya kavuşabilmesi için dönüşüm yatırımlarının ve uygun finansman imkanlarının desteklenmesi stratejik önem taşımaktadır."

Bahçivan, sonuçların Türkiye'nin sürdürülebilir büyümesi, enflasyonla kalıcı mücadelesi, rekabet gücünün artırılması ve toplumsal refahın yükseltilmesi açısından

güçlü bir **sanayi** yapısının önemini bir kez daha ortaya koyduğunu belirterek, şu değerlendirmeyi yaptı:

"**Sanayinin** yükünü artıran değil, üretimi, yatırımı, ihracatı, verimliliği ve teknolojik dönüşümü destekleyen politikalar, ülkemizin geleceği açısından stratejik bir zorunluluktur. Geçtiğimiz hafta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve ekonomi yönetiminin **sanayimizin** finansman ihtiyacını öncelikli gündem başlıkları arasına almasını ve güçlü bir finansman teşvik paketini açıklamasını bu bağlamda son derece önemli ve değerli buluyoruz. Bu yaklaşımın, Türkiye'nin üretim gücüne ve **sanayinin** stratejik rolüne verilen önemin güçlü bir göstergesi olduğuna inanıyoruz."

Kârlar eridi, borç yükü ağırlaştı, istihdamda kayıp var

SANAYİCİLERİ FAİZ ÇARPTI

Türkiye'nin önde gelen sanayi kuruluşları zorlu bir dönemden geçiyor. İhracat adeta yerinde sayarken, kazançların büyük bölümü faize gitti.

İLKAY AKKAYA

TÜRKİYE'nin en büyük sanayi şirketleri, bir yandan pazar kaybını önlemeye çalışırken diğer taraftan da ağır finansman yüküne çözüm bulmaya çalışıyor. İstihdam ve ihracat kayıpları var. İstanbul Sanayi Odası (İSO), Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasının ardından, orta ölçekli sanayi şirketlerini kapsayan "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2025" sonuçlarını açıkladı. Açıklanan veriler, yüksek faiz, artan finansman giderleri ve zayıflayan küresel talep kıskacındaki sanayicinin borç yükünün ağırlaştığını ve kârlılığın tarihi ortalamaların altına gerilediğini gösterdi. İSO İkinci 500'ün sıralama kriteri olan üretimden satışlar, 2025'te yüzde 25,7 artışla 1 trilyon 750 milyar liraya yükseldi. Ancak bu artış aynı zamanda 2020 sonrasındaki en düşük oran olarak kaydedildi. Üretimden satışlar baz alındığında listenin ilk sırasında 5 milyar 317 milyon TL ile Teksan Jeneratör yer alırken, onu Norm Salihli Vida ve Biska Tekstil takip etti.

FINANSMAN MALİYETİ ARTTI

Araştırma, sanayicinin ana faaliyetlerinden elde ettiği kazancın büyük bir bölümünü finansman giderlerine ayırmak zorunda kaldığını gösterdi. İSO İkinci 500'ün finansman giderleri yüzde 45,2 oranında artarak 138 milyar TL'ye fırladı. Şirketlerin faaliyet kârı yüzde 35,4 artışla 160 milyar TL'ye çıkarken finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı yüzde 86,7'ye yükseldi. Son 10 yılın ortalamasının yüzde 47,3 olduğu düşünüldüğünde, sanayicinin kazancının neredeyse tamamını faiz ve borç maliyetlerine harcadığı tablo gözler önüne serildi. 155 şirket ise vergi öncesi dönemden zarar açıkladı. Bu sayı, 2008 küresel krizinden bu yana görülen en yüksek ikinci seviye oldu.

Sanayi kuruluşlarının borçlanma imnesi 2025'te hız kazandı. Borçların aktifler içindeki payı yüzde 51,8'e yükseldi, özkaynakların payı ise yüzde 48,2'ye geriledi. Katma değer dağılımında ise en büyük payı yüzde 40,8 ile düşük teknoloji yoğunluklu sektörler aldı.

İstihdamda daralma yaşanıyor

EKONOMİDEKİ yavaşlama ve artan maliyet baskısı, sanayinin istihdam kapasitesine doğrudan yansıdı. İSO İkinci 500 verilerine göre, 2025 yılında toplam istihdam yüzde 2,2 düşüşle 285 bin kişiye geriledi. Öte yandan, ödenen brüt maaş ve ücretler yüzde 37,3 artarken,

istihdamdaki düşüşle birlikte çalışan başına düşen brüt maliyet artışı yüzde 40,4 olarak gerçekleşti. Tekstil gibi emek-yoğun sektörlerde firma sayısının ve satış payının düşmesi de istihdam kaybını tetikledi.

İhracatta kayıp var

TÜRKİYE genelinde sanayi ihracatı artış gösterirken, İSO İkinci 500 şirketleri dış pazarda kan kaybetti. İSO İkinci 500'ün ihracatı yüzde 0,3 düşerek 15,9 milyar dolar seviyesinde kaldı. Şirketlerin Türkiye sa-

nayi ihracatı içindeki payı yüzde 6'ya düştü. Yabancı sermaye paylı firma sayısının 62'ye gerilemesi de dış pazardaki daralmanın bir diğer göstergesi oldu.

İŞTE İLK 5 ŞİRKET

Şirket	Üretimden Satışlar (Milyon TL)
1 Teksan Jeneratör	5.317
2 Norm Salihli Vida	5.308
3 Biska Tekstil	5.306
4 Vatan Plastik	5.300
5 Şenocak Gıda	5.290

Yüksek faiz kârlara darbe vurdu

İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, sanayicinin içinde bulunduğu zorlu şartlara dikkat çekti. Bahçıvan, "2025, sanayi firmalarının artan finansman maliyetleri, zayıflayan iç talep, kur ve maliyet dengesi, yatırım istihdamındaki yavaşlama ve rekabet gücünü koruma ihtiyacı arasında zorlu bir denge kurmaya çalıştıkları bir yıl olarak tarihe geçti" dedi. Bahçıvan, dezenflasyon politikalarının ve yüksek faiz oranlarının kârlılık göstergelerini sınırlamaya devam ettiğini vurguladı.

Erdal Bahçıvan

Yüksek faiz ortamı üretimi vuruyor

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, yaptığı yazılı açıklamada, "**İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2025**" araştırmasının sonuçlarını değerlendirdi. **İSO İkinci 500** araştırmasının 2025 sonuçlarının yalnızca **sanayi** kuruluşlarının performansını değil, aynı zamanda Türk **sanayisi'nin** direncini, üretim azmini ve geleceğe dair potansiyelini de ortaya koyduğunu belirten Bahçivan, "Bu araştırma, yarının **İSO 500**'üne girmeye aday şirketlerimizin bugün hangi şartlar altında yoluna devam ettiğini göstermesi bakımından son derece kıymetlidir"

ifadesini kullandı. Bahçivan, geride bırakılan yılın küresel talebin zayıfladığı, finansmana erişimin zorlaştığı, yüksek faiz ortamının üretim üzerinde ciddi baskılar oluşturduğu zorlu bir dönem olduğunu belirterek, "Üretimden satışlar, üç yıllık reel gerilemenin ardından 2025'te ancak yüzde 0.2 gibi son derece sınırlı bir reel artış gösterebilmiştir. **İSO 500**'de gözlenen güçlü ihracat performansının aksine, **İSO İkinci 500**'ün ihracatında yaşanan yüzde 0.3'lük gerileme toplam satışları sınırlandırırken, küresel talepteki zayıflığın ve sıkı finansman koşullarının **sanayi** üzerindeki etkilerinin devam

ettiğini göstermektedir" dedi. **Erdal Bahçivan**, araştırmanın, **sanayicinin** üzerindeki en ağır yükün finansman maliyetleri olduğunu gösterdiğini kaydederek, "Finansman giderlerinin faaliyet kârına oranının yüzde 87'ye yükselmesi, **sana-yicimizin** kazandığının önemli bir bölümünü finansman maliyetlerine ayırmak zorunda kaldığını göstermektedir. Bu tablo, tıpkı **İSO 500** sonuçlarında olduğu gibi içinde bulunduğumuz dönemin ekonomik yükünü bir kez daha **sanayi** sektörümüzün omuzladığını açık biçimde ortaya koymaktadır" ifadelerini kullandı.

EKONOMİ SERVİSİ

Üretim durakladı, istihdam düştü, kâr faize gitti

İSO'nun 2025 yılı İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu raporu, küçük ve orta ölçekli sanayideki ağır tabloyu gözler önüne serdi. Üretimden elde edilen kârın yüzde 86.7'si bankalara ve finansmana akarken, gerçek büyüme binde 2'de kaldı. KOBİ'lerde istihdam azalırken, işçinin reel ücreti eridi.

İstanbul Sanayi Odasının (İSO) her yıl açıkladığı "Türkiye'nin ikinci 500 büyük sanayi kuruluşu" araştırmasının 2025 sonuçları yayımlandı. Türkiye kapitalizminin küçük ve orta ölçekli sanayi kesiminin üzerindeki finans kapital tahakkümü arttı. Böylece emekçinin sırtına yüklenen fatura işten atmalar ve düşen ücretler oldu. Listenin başında Teksan Jeneratör yer alırken, onu Norm Salihli Vida ve Civata ile Biska Tekstil izledi. Sıralamaya girebilmek için gereken üretimden satış eşeği, bir önceki yıla göre önemli ölçüde yükseldi. Orta ölçekli işletmeler arasındaki rekabet hız kesmedi.

Durgunluk var

İSO'nun verilerine göre, bu 500 kuruluşun üretimden satışları nominalde yüzde 25.7 artsa da yıllık ortalama yurt içi üretici fiyat artışı da yüzde 25.4'te kaldı. Gerçek büyüme binde 2 ile sınırlı kaldı. Daha çarpıcı olanı ihracat cephesinde yaşandı. Türkiye genelinde sanayi ihracatı yüzde 4.5 artarken, İSO ikinci 500 kapsamındaki firmaların ihracatı yüzde 0.3 geriledi. Küçük ve orta ölçekli sanayi, büyük sermaye gruplarının aksine küresel pazarda pay kaybetti.

Kâr nominalde şişti, emekçiye kalan eriyor

Faaliyet kârı yüzde 35.4 artışla 160 milyar liraya, FAVÖK (Faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr) yüzde 28.8 artışla 264 milyar liraya çıktı. Ancak bu kâr artışı 2024'teki çöküşün ardından gelen bir baz etkisi nedeniyle gerçekleşti. Kâr-

Sermaye örgütü ne diyor?

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, finansman giderlerinin faaliyet kârının yüzde 87'sini yutması karşısında hükümetten "finansman teşvik paketi" talep etti. Bahçıvan, "Geçtiğimiz hafta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve ekonomi yönetiminin sanayimizin finansman ihtiyacını

öncelikli gündem başlıkları arasına almasını ve güçlü bir finansman teşvik paketini açıklamasını bu bağlamda son derece önemli ve değerli buluyoruz. Bu yaklaşımın, Türkiye'nin üretim gücüne ve sanayinin stratejik rolüne verilen önemin güçlü bir göstergesi olduğuna inanıyoruz" dedi.

lılık oranları son on yılın ortalama oranının altında kaldı. Buna karşın 155 kuruluş yine zarar açıkladı. Bu sayı 2008 küresel krizinden bu yana ikinci en yüksek seviye olarak kayıtlara geçti. Aynı dönemde istihdam yüzde 2.2 azalarak 285 bin kişiye geriledi. İşçi başına ödenen brüt ücretteki yüzde 40.4'lük nominal artış ise enflasyonun altında kaldı. Buna göre reel ücretler eridi.

Finans sanayiye sağıyor

Raporun en çarpıcı verisi, finans-

man kuruluşları, ayakta kalabilmek için giderek daha fazla borçlanmak zorunda kaldı.

Rapor, devreden KDV alacaklarının da yüzde 25.2 artarak 22 milyar TL'ye dayandığını ortaya koydu.

Listede İstanbul 144 kuruluşla ilk sırada kalmaya devam etse de Ege, Kocaeli, Gaziantep, Bursa ve Ankara'daki oda üyesi sayılarının azalması dikkat çekti.

Teknolojide bağımlılık

ARGE harcaması yapan kuruluş sayısı 238'den 229'a düştü. Toplam ARGE harcaması nominalde yüzde 16 artsa da satışlara oranı yüzde 0.62'den yüzde 0.57'ye geriledi. Düşük ve orta-düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin toplam katma değer içindeki payı hâlâ yüzde 68 civarında. Türkiye kapitalizminin küçük ve orta ölçekli sanayi kesiminin uluslararası iş bölümünde düşük katma değerli, ucuz emeğe dayalı üretime devam etti. (Ekonomi Servisi)